PROTOCOLULU

SINODULUI

archidiecesei greco-orientali romane

din Transilvani'a,

tienutu la anulu 1875.

Sabiiu,
in tipografi'a archidiecesana.
1875.

BX
695
.T7

BOSTON COLLEGE LIBRARY
CHESTNUT HILL, MASS.
DEC 20 1965

399434

Protocolulu

sinodului ordinariu alu archidiecesei gr.-or. romane din Transilvani'a tienutu in Sibiiu la anulu 1875. in urmarea convocarei facute prin cercularіulu consistorialu din 15. Februariu 1875. Nr. plen. 19 alaturatu in
A aclusu sub lit. **A.**

Siedinti'a I.

din 20. Aprile (2. Maiu) 1875.

1. Dupa implinirea servitiului dumnedieescu cu chiamarea Spiritului sântu in biseric'a din cetate a Schimbarii la fatia, adunandose deputatii sinodali in sal'a seminariului archidiecesanu destinata pentru siedintiele sinodali, deputatulu Branu de Lemeny propune a se presentá un'a deputatiune la Escelenti'a Sa Preasantitulu parinte archiepiscopu si metropolitu **Mironu Romanulu** pentru a lu invitá la deschiderea siedintiei sinodáli.

Primindu-se propunerea acést'a, deputatii alesi: Iacobu Bolog'a, Ioanu Popescu, Davidu Almasianu

si Ioanu Cosmutia invita pre Escelenti'a Sa parintele archiepiscopu si metropolitu, carele infacisindu-se in siedintia, este intempinatu prin eschiamari „se traiésca".

2. Ocupandu Escelenti'a Sa locolu presidialu, desemnéza de notari provisori pre deputatii: Dr. Ilarionu Puscariu, Nicolau Miheltianu, Ioanu Candrea sî Ioanu Siandru; apoi deschide a 3-a sesiune sinodala a periodului curinte prin un'a cuventare amesurata momentului solenu.

Cuventarea acést'a, carea fú intrerupta de mai multe ori prin vii eschiamari „se tra-
B. iésca" se alatura protocolului sub lit. **B.**

Deputatulu Ioanu Branu de Lemeni respunde la acésta cuventare, dandu in putiene cuvinte espresiune din partea membriloru sinodali despre complacerea, cu care primescu cuventarea Escelentiei Sale, care cuvinte ale vorbitoriului fura intempinate cu espresiuni de consemtiamentu.

3. Cu acestea se incheia siedinti'a de astadi, defigendu-se siedinti'a prossima pe diu'a urmatória; iéra la ordinea dilei se pune constituirea biroului si alegerea comissiuniloru sinodali.

Mironu Romanulu m. p.
archiepiscopu.

Dr. Ilarionu Puscariu m. p.
notariu.

Siedinti'a II.

din 21. Aprile (3 Maiu) 1875.

Presidiulu ordinariu. Notariu:
Nicolau Miheltianu.

4. La 11 óre presentandu-se Escelenti'a Sa parintele archiepiscopu si metropolitu, si constatandu-se, cumca numerulu membriloru nu este de ajunsu, cá sinodulu sè fia capace de a aduce concluse, — ridica siedinti'a, si anuntia cea urmatoria pe Marti in 22 Aprile la 10 óre nainte de amiadi.

Mironu Romanulu m. p.
archiepiscopu.

Nicolau Mihetianu m. p.
notariu.

Siedinti'a III.

din 22. Aprile (4 Maiu) 1875.

Presiedintele ordinariu. Notariu.
Ioane Siandru.

5. Constatandose prin apelu nominalu, ca membrii presenti suntu capaci de a aduce conclose, siedinti'a se deschide la 11 óre n. d. m. cu cetirea protocóleloru despre siedinti'a I. si a II-a.

Protocólele se dechiara de autenticate.

6. Presidiulu propune constituirea biroului.

Sinodulu primesce de alesi pre notarii sinodului diu anulu trecutu cu aceea observare: cà in locolu notariloru absenti: Alessiu Olariu si Anania Moldovanu se alegu Tom'a Rosiescu si Rubinu Patiti'a. Asiá dar notarii sinodului presinte suntu: Dr. Ilarionu Puscariu si Nicolau Miheltianu diutre preoti; éra Ioanu Siandru, Ioanu Candrea, Tom'a Rosiescu si Ru-

binu Patiti'a dintre mireni, carii la provocarea presidiului si-ocupa locurile loru.

7. Presidiulu provóca pre sinodu la alegerea comisiuniloru sinodali. Deputatulu Dr. Ioanu Borcia este de parere, cà mai nainte aru fi se se presenteze esebitele incurse la sinodu sî apoi se urmeze alegerea comisiuniloru. Deputatu Ioanu Branu de Lemeni sî Elia Macelariu propunu realegerea comisiuniloru din anulu trecutu sî pentru siedintiele sinodului presinte cu aceea, ca in loculn membriloru absenti se se aléga altii dintre cei presinti.

Dechiaranduse sinodulu pentru comisiunile din anulu trecutu, presidiulu cetesce pre membrii respectiveloru comisiuni, éra

Sinodulu realege:

a) in comisiunea verificatória pre deputatii: Zacharia Boiu, Ioanu Popescu, Iacobu Bologa, Ioanu Siandru sî Ioanu Bojitia;

b) in comisiunea financiaria pre membrii: Nicolau Popea, Ioanu Hannia, Ioanu Popescu, Ioanu Ratiu, Dr. Ioanu Borcia, Ioanu Cosmutia, Diamandi Manole, Ioanu Preda, Constantinu Costinu sî Antoniu Schiau;

c) in comisiunea scolaria pre deputatii: Zacheria Boiu, Dr.

Ilarionu Puscariu, Nicolau Miheltianu, Elia Macelariu, Dr. Ioanu Mesiota, Dr. Stefanu Pecurariu, Davidu Almasianu, Constantinu Costinu, Tom'a Rosiescu si Ioanu Candrea:

d) in comisiunea pentru arondarea protopresbiteratelor u pre deputatii: Nicolau Popea, Ioanu Ratiu, Zacharia Boiu, Ioanu Papiu, Vasiliu Rosiescu, Dr. Ioanu Mesiota, Diamandi Manole, Nicolau Gaetanu, Ioanu Cosmutia, Constantinu Costinu, Rubinu Patitia si Ioanu Filipescu;

e) in comisiunea pentru regularea parochieloru pre deputatii: Ioanu Hannia, Iosifu Baracu, Ioanu Popescu, Ioanu Branu de Lemeni, Iacobu Bologa, Elia Macelariu, Dr. Ioanu Mesiota si Ioanu Cosmutia;

f) in comisiunea pentru bugetulu casei pre deputatii: Ioanu Popescu, Iosifu Baracu, Ioanu Branu de Lemeny si Ioanu Siandru;

g) in comisiunea pentru propuneri pre deputatii: Nicolau Cristea, Nicolau Fratesiu, Dr. Ioanu Borcia, Ioanu Bojitia, Ioanu Preda si Diamandi Manole;

h) in comisiunea petitionaria pre deputatii: Alesandru Tordasianu, Simeonu Popu Moldovanu, Dr. Lazaru Petcu, Rubinu Patitia, si Ioanu Bojiti'a.

8. Presidiulu presentéza urmatóriele esebite incurse la sinodu

a) Raportulu consistoriului archidiecesanu despre alegerea deputatiloru clericali Ioanu Comsi'a in cerculu alu XII alu Branului si Moise Lazaru in cerculu alu XVIII alu Iliei, dimpreuna cu actele apartienatorie.

Se preda comisiunei verificatórie.

b) Raportulu consistoriului archidiecesanu despre stramutarile intemplate in scaunulu archiepiscopescu-metropolitanu.

Se preda unei comisiunei ad hoc, carea la propunerea presidiului se alege din urmatorii deputati: Nicolau Popea, Zacharia Boiu, Ioanu Ratiu, Iacobu Bologa, David Almasianu, Dr. Ioanu Borcia, Antoniu Schiau, Ioanu Preda si Ioanu Cosmutia.

c) Raportulu consistoriului archidiecesanu in caus'a arondarei protopresbiterateloru.

Se preda comisiunei arondatórie.

d) Rogarile pentru concediu ale deputatiloru:

Simeon Trifu, Dr. Iosifu Gallu si Sabinu Piso, cari din cau's'a morbului nu se potu presentá la siedintiele sinodului presinte.

Se iau spre sciintia.

e) Raportulu consistoriului archidiecesanu in obiectulu regularei parochieloru.

Se preda comisiunei pentru regularea parochieloru.

f) Raportulu consistoriului archidiecesanu ca senatu epitropescu:

aa) Despre supererogatele facute cu deputatii congresului in tómn'a anului trecutu;

bb) cu ratiociniulu despre spesele avute pe timpulu vacantiei scaunului archiepiscopescu;

cc) cu ratiociniulu fonduriloru archidiecesane;

dd) cu propunerea in privinti'a administrarei pe venitoriu a veniteloru mosiei Lobodasiu.

ee) cere indemnitate pentru spesele facute preste bugetu.

Se predau tóte comisiunei financiarie.

g) Raportulu anualu alu consistoriului archidiecesanu cá senatu scolasticu

Se preda comisiunei scolarie.

h) Petitiunile:

aa) ale mai multoru poporeni din comunele Critiu si Mesiendorfu contr'a incorporarei loru la

protopresbiteratulu Sighisiórei si pentru reincorporare la protopresbiteratulu Cohalmului;

bb) a comunei Tientiariu contr'a incorporarei acestei comune la protopresbiteratulu Branului si pentru lasarea ei la protopresbiteratulu Brasiovului I.;

cc) a comunei Branu contr'a numirei protopresbiteratului „Bersa“ in locu de „Branu“ si contr'a defigerei resiedintiei protopresbiterali in Zernesci.

Se predau comisiunei pentru arondarea protopresbiterateloru.

i) Suplicele:

aa) a archivariului consistorialu Moise Tom'a si a cancelistului consistorialu Ioann Reou pentru adausu la remuneratiunea loru;

bb) a parochiei Cosiogn'a pentru unu ajutoriu din orecare fondatiune archidiecesana la redicarea scólei si a turnului bisericei;

cc) a lui Ilariu Plotogea parocho in Tohanulu nou, pentru defigerea unui ajutoriu anuale din veri-care fondu archidiecesanu pre langa venitele preotiesci incasabile;

dd) a preotului gr. cat. Ioann Isaila, cá catichetu lagimnasiulu din Blasiu pentru o remuneratiune;

ee) a comunei Sarpatocu pentru unu ajutoriu la zidirea bisericei de acolo;

ff) a comunei bisericesci Teliu pentru admiterea invetiatoriului Dometiu Dogariu de capelanu;

gg) a preotului din Tiliscа, Petru Iug'a, pentru unu ajutoriu din vre unu fondu archidiecesanu;

hh) a comunei bisericesci Sion'a protopresbiteratulu Cohalmului pentru concedere de a poté aduná mila depela crestinii din archidiecesa.

ii) a catechetului Nicolau Lazaru preotu in Sabesiu pentru sistemisarea unui salariu séu remuneratiuni din ver-care fondu disponibilu pentru postulu de catichetu;

kk) a preotului din Vargyasiu Ioanu Papucu pentru unu ajutoriu banale din ver-unu fondu séu din ajutoriulu de statu.

Se predau tóte comisiunei petitionarie.

9. Deputatulu Elia Macelariu aducandusi aminte, ca in siedintiele sinodali trecute s'au facutu multe propuneri de insemnatate, si ca acelea pana acuma nu s'au pertractatu,—se vede necesitatu a suscitá propunerile din actele sinodali din anulu 1873. Nr. 53. 59. 75. éra din anulu 1874 Nr. 45.

Sinodulu insarcinéza biroulu cu culegerea tuturoru propuneriloru facute in

siedintiele sinodali trecute, care pana acuma inca nu s'au resolvitu, si cu predarea loru la comisiunea pentru propuneri spre referare.

10. Nefiindu alte obiecte la ordinea dilei, presidiulu propune a se luá mesuri pentru tienerea siedintiei prosime.

Cá comisiunile se póta pregatí obiectele primite pentru siedinti'a prosima, sinodulu afla cu scopu, cá siedinti'a prosima se se tiena in Joi'a venitóre adeca in 24 Aprile a. c, la 9 óre. n. d. m. ceea cé enunciandose, presidiulu provóca comisiunile a se constituí si a incepe lucrarile sale; apoi inchide siedinti'a la 2. óre d. médiadi, punendu la ordinea dilei pentru prosim'a siedintia raporturile comisiuniloru.

Mironu Romanulu m. p.
archiepiscopu.

Ioanu Siandru m. p.
notariu.

Siedinti'a IV.

din 24 Aprile (6 Maiu) 1875.

Presidiulu ordinariu. Notariu :
Ioanu Candrea.

11. Presidiulu descihide siedintia la 4. óre dupa amédi, incunosciintiandu sinodulu: ca la propunerea comisiuniloru, care nu erau gatá pe tempulu anunciatu pentru tienerea acestei siedintie cu operatele loru, a primitu a se intruní sinodulu acumu la 4. óre dupa médiadi in locu de 9. óre nainte de médiadi.

Spre sciintia.

12. Nefiindu gat'a protocolulu siedintiei trecute ;

Autenticarea lui se amana pe alta siedintia.

13. Presidiulu presentéza sinodului urmatóriele esibite :

a) Literele deputatiloru Ioanu Cavaleru de Puscariu, Moise Branisce, Basiliu Buzdugu si Sava

Borha, prin care cera concediu de absentare dela sesiunea sinodului acestui'a.

Concediele cerute se incuviintiéza.

b) Raportulu consistoriului archidiecesanu, prin care se arata resignarea dela postulu de asesoru onorariu in senatulu strensu bisericescu alu consistoriului archidiecesanu, a parintelui vicariu episcopescu, acum episcopu alu Aradului Ioanu Metianu.

Spre sciintia cu aceea, cà alegerea unui asesoru onorariu in numitulu senatu alu consistoriului archidiecesanu se va pune la tempulu seu la ordinea dilei.

c) Raportulu consistoriului archidiecesanu despre actulu donationalu alu Escelentiei Sale, fostului archiepiscopu si metropolitu alu nostru Procopiu Ivacicoviciu,

Se transpune comisiunei financiarie.

14. Presidiulu incunoscintiéza, ca au intratu la sinodu, si s'au estradatu din presidiu comisiunei petitionarie urmatórele suplice:

a) Petitiunea preotului Atanasiu Onitia, prin carea cere unu ajutoriu anualu;

b) Petitiunea pentru o subventiune de 100 fl. a comitetului parochialu din Fagarasiu;

c) Rugarea pentru unu ajutoriu a parochului din Beoleanu Ioanu Bersanu;

d) Cererea comunei bisericesci Hid'a pentru a fi ajutorata prin colecte ;

e) Rugarea pentru o subventiune cá catichetu a preotului Antoniu Chif'a din Hid'a ;

f) Rugarea comitetului parochialu din Tresnea pentru unu ajutoriu spre scopulu edificarei bisericei ;

g) Cererea comunei bisericesci Vinerea pentru a se cassá unele pacturi facute in numele comunei bisericesci de acolo.

h) Rugarea profesorului de agronomia Demetriu Comsi'a pentru urcarea salariului seu.

Spre sciintia.

15. Se presinta din partea presidiului :

a) Rugarea comunei bisericesci Lis'a pentru cá se se arondeze la Fagarasiu ; carea

Se transpune comisiunei pentru arondarea protopresbiterateloru.

b) Petitionea parochului din Apati'a Nicolau Gog'a pentru unu ajutoriu,

Se transpune comisiunei petitionarie.

16. Deputatulu Elia Macelariu face urmatórea propunere : Venerabilulu sinodu archidiecesanu se binevoiésca a decide :

I. ca prelânga obiectele insirate in § fii 119. si 140. stat. org. apoi prelanga conferirea stipendieloru,

aprobarea profesoriloru dela institutulu pedagogico-teologicu din Sibiiu, si staverirea modalitatii in privinti'a esecutarei principiului de reciprocitate la infiintiarea si sustienerea de scoli miste cu caracteru confesionalu,—mai au a se pertractá si decide in consistoriulu plenariu urmatóriele obiecte:

1. aprobarea protopresbiteriloru;

2. impartirea ajutoriului de statu si a celui din fondulu de 30. mii, despre care impartire consistoriulu archidiecesanu va avé a relationá totu-déuna sinodului archidiecesanu prelànga acluderea unui conspectu alu celoru considerati;

3. ori-ce vendiare séu cumperare de realitati, si un'a si alt'a cu putere obligatóre si numai dupa urmat'a aprobare din partea sinodului archidiecesanu, asemenea si cumperarea de harthii de pretiu.

II. Afara de obiectele premise, i sta presidiului in dreptu a relegá la plenu si alte obiecte mai momentóse, standu totu deun'a in atari casuri asemenea si consistoriului archidiecesanu in dreptu a se immite in meritulu lucrului, séu a relegá resolvirea la competinti'a respectivului senatu de resortu.

Se preda comisiunei pentru propuneri.

17. Deputatulu Iacobu Bolog'a anuncia: cà comisiunea verificatóre s'a constituitu, alegendu de presiedinte pe densulu, ér de referiute pe Ioanu Bojitia, si e gat'a cu raportulu.

Spre sciintia.

18. La ordinea dilei se pune raportulu comisiunei verificatóre.

Referintele comisiunei raportéza asupr'a alegeriloru de deputati clericali in cercurile electorale XII alu Branului sî XVIII alu Iliei sî propune a se verificá alesii deputati: Ioanu Comsi'a sî Moise Lazaru.

Deputatii Moise Lazaru sî Ioanu Comsi'a se dechiara de verificati.

19. La ordinea dilei e raportulu comisiunei petitionarie, carea constituindu-se si-a alesu de presiedinte pre Alesandru Tordosianu, ér de referinte pe Ioanu Bojitia.

Comisiunea prin referintele ci raportéza:

a) asupra petitiunei lui Ioanu Isaila preotu in Lupu pentru remunerarea servitiului seu ca catichetu alu tinerimei nóstre dela gimnasiulu gr.-cat. din Blasiu, sî propune a se transpune rugarea consistoriului archidiecesanu sî a se recomandá resolvirea unei remuneratiuni anuale de 50 fl. v, a. din fondurile disponibile archidiecesane pe partea suplicantelui.

Deputatulu Elia Macelariu spriginesce propunerea comisiunei cu aceea, cá designarea sumei de ajutoriu sè se lase in chipzuél'a consistoriului archidiecesanu.

Deputatulu Nicolau Gaetanu in meritu sprigionesce propunerea comisiunei; catu pentru forma e de parere a se dá comisiunei financiarie.

Pentru propunerea comisiunei cu modificarea facuta de deputatulu Elia Macelariu vorbescu deputatii Ioanu Hanni'a, Zacharia Boiu, Ioanu Popescu sî Rubinu Patiti'a; ér Ioanu Pop'a propune a se statorí remuneratiunea la 100 fl. v. a.

Supunendu-se propunerile la votisare,

Sinodulu primesce propunerea comisiunei cu modificarea facuta de deputatulu Elia Macelariu.

b) La petitiunea preotului Ioanu Plotogea din Tohanulu-nou pentru unu ajutoriu, comisiunea propune a se transpune consistoriului archidiecesanu sî a se recomandá impartasirea dupa putintia a petentelui din ajutoriulu de statu pentru preotii seraci.

Propunerea comisiunei in acestu sensu, se primesce.

c) La rogarea lui Teodoru Ciortea sî consociloru lui din comun'a Cojocn'a pentru unu ajutoriu spre a poté cladí scola confesionala — comisiunea propune a se transpune acestu actu consistoriului archidiecesanu sî a se recomandá resolvirea unui ajutoriu de 100 fl. v. a. din fondulu pentru ajutorirea scóleloru serace.

Sinodulu primesce propunerea comisiunei cu aceea, ca se nu se designeze sum'a ajutorirei, ci se se lase in deliberarea consistoriului archidiecesanu

d) La petitiunea lui Nicolau Lazaru preotu in Sebesiu pentru remunerarea servitieloru sale cá ale catechetului studentiloru romani dela gimnasiulu inferioru ev. lut. din Sebesiu, — comisiunea propune votarea unei renumeratiuni anuali de 20 fl. din fondurile archidiecesane incependu din 1. Septembre 1874. pana candu petentulu si-va implini datorintiele sale; ér cu efeptuirea acestei dispositiuni sà se increda consistoriulu archidiecesanu.

Sinodulu primesce propunerea comisiunéi, insa fara fipsarea terminului si a sumei.

e) La petitiunea archivariului Moise Tom'a si a cancelistului din cancelari'a archidiecesana Ioanu Reou pentru imbunatatirea salarieloru loru, — comisiunea propune urcarea salariului pentru celu dintaiu dela 500. la 650, la alu 2 lea dela 300 la 400 fl. incependu din 1. Maiu 1875. din pausialulu cancelariei archidiecesane; ér cu efeptuirea se se increédia consistoriulu archidiecesanu.

Presidiulu dechiara, ca va face posibil'a economia cu pausialele cancelariei archidiecesane, si din priso-

sinti'a acelor'a va remunerá in proportiune justa pre archivariulu si scriitorii din cancelari'a archidiecesana.

La propunerea deputatului Dr. Lazaru Petcu sinodulu decide:

A se concrede caus'a aceast'a presidiului.

f) La suplic'a preotului Ioanu Papocu din comun'a Vargyasiu, protopresbiteratulu Cohalmului pentru unu ajutoriu din vre-unu fondu archidiecesanu, comisiunea propune, a se transpune suplic'a acést'a consistoriului archidiecesanu cu aceea: ca informandu-se despre miseri'a petentelui, se'lu considere la impartirea ajutoriului de statu pentru preotii seraci.

Propunerea comisiunei se primesce.

g) Asupra petitiunei comunei bisericesci Sion'a, protopresbiteratulu Cohalmului, pentru licentia de a poté colectá ajutórie de mila dela crestinii din archidiecesa spre a poté cladí biserica in comuna, — comisiunea propune a se incuviintiá acésta cerere, ér cu ducerea in deplinire a se incredintiá consistoriulu archidiecesanu, sinodulu decide:

A se transpune simplu acésta suplica spre considerare consistoriului archidiecesanu.

h) La petitiunea preotului Petru Iug'a din Tilisc'a protopresbiteratulu I. alu Sibiiului pentru vre-

unu ajutoriu din careva fondu archidiecesanu, — comisiunea propune a se transpune petitiunea consistoriului archidiecesanu cu acea observare, ca petentele dupa potintia sa se considere la impartirea ajutoriului de statu pentru preotii seraci.

Sinodulu primesce propunerea comisiunei.

i) Asupr'a petitiunei comunei bisericesci din Teliu protopresbiteratulu Heghigului pentru admiterea invetiatoriului din Satulungu Dometie Dogariu cá capelanu lânga neputintiosulu seu tata, precum sî pentru concediu de a studiá privatu cursulu clericalu,—propune comisiunea, a se transpune petitiunea acést'a consistoriului archidiecesanu pentru mai departe afacere in sfer'a sa de competintia.

Propunerea comisiunei se primesce.

k) Asupr'a petitiunei comunei Siarpatocu, protopresbireratulu Sighisiórei, pentru unu daru de 500 fl. din fondulu archidiecesanu pentru ajutorirea bisericiloru serace, precum si pentru licentia de a adunâ ajutória de mila dela crestinii din archidiecesa; —comisiunea cu privire la punctulu primu propune reieptarea cererei; ér cu privire la partea a dóu'a a petitului: acést'a sà se incuviintieze, concrediendose efectuirea consistoriului archidiecesanu. —

Sinodulu decide:

A se transpune petitiunea consistoriului archidiecesanu spre considerare.

20. La ordinea dilei urmédia raportulu comisiunei pentru arondarea protopresbiterateloru.

Referintele comisiunei deputatulu Rubinu Pàtiti'a referéza, ca din reportulu consistoriului archidiecesanu se vede, ca protopresbiteratele Campeni si Turd'a nu s'au arondatu. Facia de acésta imprejurare comisiunea propune a se indrumá consistoriulu archidiecesanu a arondá aceste protopresbiterate conformu conclusului sinodalu, esmitiendu spre scopulu arondarei unu comisariu din sinulu seu.

Deputatulu Iacobu Bolog'a cere a se cetí actele, ce atingu acésta cestiune.

Referintele cetesce raportulu consistorialu si protestele comuneloru din protopresbiteratulu Lupsiei.

Deputatulu Anania Moldavanu spriginesce propunerea comisiunei; ér deputatulu Ioanu Pred'a propune: cá protestele intrate se se indrume simplu la conclusulu sinodului din anulu trecutu 1874. devenitu dejá in putere de dreptu; ér consistoriulu se se indrume, a efectui conclusulu acest'a si a si indeplini mandatulu primitu inca din partea sinodului trecutu.

Deputatulu Ioanu Hanni'a propune, cá sinodulu se restitue actulu si obiectulu din cestiune consi-

cestiunea prin sinodu asiá: ca cererea numitului protopresbiteru nu se póte incuviintiá.

Deputatulu Elia Macellariu spriginesce propunerea deputatului Ioanu Siandru, carea punendu-se la votu, nu se primesce; ér propunerea comisiunei cu adausulu deputatului Dr. Borci'a

Se primesce.

29. Asupr'a remonstratiunei protopresbiteriloru Ioanu Hanni'a si Ioanu Popescu pentru sustienerea protopresbiterateloru Sibiiului I si II comisiunea propune: cà dupace nou-arondatele protopresbiterate Sibiiu si Salisce nu involvu desfiintiare, ci numai o arondare cu schimbulu unoru comune de pre acela-si teritoriu, se se insarcineze consistoriulu cu ducerea in deplinire a arondarei acestoru doue protopresbiterate dupa conclusulu sinodale, ne danduse locu recursului.

Deputatulu Elia Macellariu sustienendu, cà dispusetiunea consistoriului, contra carei-a s'a facutu remonstratiune din partea protopresbiteriloru actuali din cestiune, invólve desfiintiarea protopresbiterateloru, propune: ca cu respingerea propunerei comisiunei se se defere representatiunei protopresbiteriloru Ioanu Hanni'a si Ioanu Popescu, sustienendu-se ambe protopresbiteratele de acum ale Sibiiului I. si II pana la devenirea loru in vacantia.

Deputatulu Dr. Ioanu Borci'a primesce propunerea comisiunei.

Deputatii Ioanu Strevoiu si Dr. Lazaru Petcu spriginescu propunerea deputatului Elia Macellariu; ér deputatulu Ioanu Pred'a propune: cá recursele respectiviloru protopresbiteri se se indrume simplu la conclusulu sinodului adusu in privinti'a acést'a in anulu trecutu, ear consistoriului se se demande din nou efeptuirea conclusului acelui-a.

Mai departe deputatulu Simeonu Piso propune: ca, sustienendu-se conclusulu sinodului devenitu dejá in potere de lege in privinti'a arondárei protopresbiterateloru, si ne fiindu cause destulu de momentóse pentru amanare, — arondarea tracteloru protopresbiterali a Sibiiului si a Saliscei sá se efepteze dupa planulu facutu; ér incàtu privesce dubietatea protopresbiteriloru respectivi la interpretatiunea conclusului sinodalu susu mentionatu: protopresbiterii actuali se remana in resiedintiele loru de pana acumu pre càtu voru fi in viétia.

Deputatii: Iacobu Bolog'a, Antoniu Schiau, Diamandi Manole, Servianu Popoviciu si Ioanu Branu de Lemeny spriginescu propunerea deputatului Elia Macellariu; din contra deputatii Nicolau Gaetanu Nicolau Cristea, Nicolau Miheltianu si Nicolau Pope'a spriginescu propunerea comisiunei.

Punendu-se propunerea deputatului Elia Macellariu la votu, — la cererea facuta si subscrisa

de 17 deputati, — asupra ei se face votare nominale, si anume pentru aceeasi propunere au votatu; Almasianu, Baracu, Bolog'a, Branu de Lemeny, Comsi'a, Costinu, Hanni'a, Macellariu, Manole, Mesiota, Moldovanu A. Petcu, Pop'a, Popoviciu, Schiau, Siandru, Strevoiu, Tipeiu; ér contra propunerei: Boiu, Bojitia, Borci'a, Candrea, Cristea, Cupsi'a, Fratesiu, Gaetanu, Lazaru, Miheltianu, Olariu Al. Papiu, Patiti'a, Piso Sim. Pope'a, Popu-Moldovanu, Pred'a, Dr. Puscariu II, Ratiu, Rosiescu T. Rosiescu V. si Tordosianu; — Deputatulu Popescu sá abtienutu dela votu, ér 19 deputati au absentatu, — astfeliu propunerea facuta de Elià Macellariu cu 18 fatia de 22 voturi a cadiutu,

Dupa acést'a se pune la votu propunerea deputatului Simeonu Piso, carea

Se primesce.

30. Inaintandu tempulu, siedinti'a se redica la 2 óre d. m. si se anuncia siedinti'a prossima pre astadi la 5 óre d. m. púnendu-se la ordinea dilei rapórtele comisiuniloru.

Mironu Romanulu m.p.
archiepiscopu.

Tom'a Rosiescu m. p.
notariu.

Siedinti'a VI.

din 25 Aprile (7 Maiu) d. m.

Presidiulu ordinariu. Notariu:
Tom'a Rosiescu.

31. Siedinti'a se deschide dupa prandiu la 5½ óre, si fiindca protocólele siedintieloru trecute a IV si V inca nu suntu gat'a —

Autenticarea loru se amana pre siedinti'a prossima.

32. La ordinea dilei urméza continuarea raportului comisiunei pentru arondarea protopresbiterateloru.

a) Asupr'a petitiuniloru comuneloru: Cublesiolu rom. Dancu, Poenitiá Tomei, Merisioru si Feresdiu, a comunei Glambóc'a, Muchendorfu, Sambat'a superióra, Dragusiu, Vistea super. Siarpotocu, Presac'a, Tientiari, Mesiendorf si Critiu, in caus'a adnecsarei loru la protopresbiteratele, care cu resiedinti'a le vinu mai indemana,—comisiunea propune:

cà cererile acestea se se transpuna consistoriului pentru deciderea loru in I-a instantia in sensulu conclusului sinodale.

Se primesce.

b) Asupr'a cererei sinodului protopresbiterale din Sabesiu pentru reincorporarea comuneloru Inuri, Órd'a de susu, Limb'a, Ciugudu si Saracseu la protopresbiteratulu Sabesiului, — comisiunea propune: se se transpuna consistoriului spre a rectificá adnecsarea comuneloru conformu conclusului sinodale in protopresbiteratulu Sabesiu si Alb'a-Iuli'a, si anume: cele reclamate a le lasá la Sabesiu, cu esceptiunea Saracseului, carea remane la Oresti'a, ear la Alb'a-Iuli'a se se dea comunele: Rimeti, Satu-Ponoru, Valea Geoagelui si Valea Inzelului cu Olteni, care din circulariu au fostu remasu afara, precum si Mogosiu, Miclesci, Mamaligari si Valea-Barnei.

Se primesce.

c) Asupr'a rogarei mai multoru representanti din protopresbiteratulu Barsei, pentru cá acelui protopresbiteratu se se sustiena numirea istorica „alu Branului“ si pentru a nu se defige loculu centralu alu protopresbiteratului, — comisiunea propune: cá numirea de protopresbiteratu alu „Branului“ se se sustiena; asemenea si residinti'a se se sustiena in Zernesci.

Dupa ce au mai vorbitu la obiectu deputatii: Ioanu Branu de Lemeny, Dr. Ilarionu Puscariu si Elia Macellariu, — in urm'a propunerei facute de deputatulu Iacobu Bolog'a sinodulu aduce urmatori'a decisiune:

Conclusulu sinodului din anulu trecutu referitoriu la nomenclatur'a si residinti'a protopresbiteratului Bersei se sustiene.

33. La ordinea dilei urméza raportulu comisiunei pentru regularea parochieloru.

Referintele Ioanu Popescu, reflectandu la conclusulu sinodalu din a. tr. nr. prot. 41. prin care consistoriulu a fostu insarcinatu se faca unu conspectu detaiatu despre tóte parochiele devenite vacante dela 1873 — 1875, si despre intregirea loru cu parochi si administratori, precum si despre aceea, ca càte parochii s'au redusu, si in càte s'a pututu efeptuí imbunatatirea sortii preotiloru; totodata s'a enunciatu: ca nici o parochia vacanta se nu se intregésca pana nu se va stabilí mai antaiu pe bas'a legii dotarea preotului; — raportéza in numele comisiunei: cumca consistoriulu prin conspectulu seu aréta, ca in restimpulu amintitu au devenitu 71. parochii vacante, din cari 3 s'au redusu, ér 31 s'au provediutu cu parochi si 37 sunte administrate de administratori parochiali. Incatu pentru imbunatatirea sortii preotiloru, consistoriulu dice in raportulu seu,

ca acést'a nu se póte constatá cu siguritate, fiindca pro'ocólele sinódeloru parochiali suntu mance in privinti'a acést'a, dar e de firm'a credintia, ca prin regularea, ce a urmatu, starea preotiloru in unele parochii in totu casulu s'a imbunatatitu.

Comisiunea dar', avendu in vedere conclusulu citatu alu sinodului archidiecesanu, propune:

a) cá in viitoriu conspectulu consistoriului se cuprinda date sigure despre imbunatatirea veniturilorn preotiesci esoperata in parochie, fia prin reducere, fia la ocasiunea intregirei parochieloru, aretandose in comparatiune veniturile ce au fostu mai inainte, cu cele ce s'au stabilitu pre urma;

b) in raportulu consistorialu se se arete la fiacare parochia vacanta neintregita: din ce causa nu s'a intregitu acea, si in ce modu s'a pusu administratoru parochialu, dupa cererea poporului, séu prin ordinu consistorialu;

c) in acelu raportu se se arete asemenea cu deamenuntulu dificultatile si tulburarile, ce póte se voru iví pâna la sesiunea viitória, cu ocasiunea intregirei parochieloru, fia din caus'a reducerei numerului preotiloru, fia din motivulu imbunatatirei veniturilorn acelor'a, fia din ori-ce alta causa.

Se primesce intrég'a propunere a comisiunei.

34. Fiindu timpulu inaintatu, siedinti'a se redica la $7^1/_2$ óre, punendose terminulu pentru siedinti'a prossima pre mane la 9 óre deminéti'a, cu aceea: ca la ordinea dilei va veni alegerea unui asesoru onorariu consistorialu in senatulu strensu bisericescu si continuarea rapórteloru comisiuniloru.

Mironu Romanulu m. p.
archiepiscopu.

Toma Rosiescu m. p.
notariu.

Siedinti'a a VII

din 26 Aprile (8 Maiu) 1875.

Presidiulu ordinariu. Notariu:
Rubinu Patitia.

35. Siedinti'a se deschide la 9 óre n. d. m. cu cetirea protocolului siedintiei a IV, care
Se autentica.

36. Presidiulu presentéza:

a) Unu telegramu alu deputatului Iosifu Orbonasiu pentru concediu.
Se ia la cunoscintia.

b) Raportulu consistoriale, prin care se substerne petitiunea stipendistului Nicolau Neamtiu pentru marirea stipendiului avutu.
Se predà comisiunei financiarie.

c) Raportulu consistoriale, prin care se substerne petitiunea stipendistului Teodoru Ciontea asemené pentru urcarea stipendiului.
Se predà comisiunei financiarie.

d) Representatiunea consistoriului, langa carea se alatura resolutiunea ministrului regescu de culte si instructiune publica pentru restituirea unei anticipari erariali de 10724. fl. din fondulu sidocsiale la cass'a erariala.

Se predà comisiunei financiarie.

e) Rogarea neputintiosului invetiatoriu Gavriilu Soreanu pentru unu ajutoriu.

Se predà comisiunei petitionarie.

37. Deputatulu Diamandi Manole cerendu cuventu, face urmatóri'a interpelatiune:

Considerandu: cà unu organismu numai atuncea prosperédia, déca fie-care membru alu acelui'a 'si implinesce chiamarea si indatorirea sa; prin urmare considerandu: ca si in biseric'a nóstra dreptcredintiósa din archidiecesa numai atuncea voru merge lucrurile bine, déca fie-care factoru alu acestei'a, si cu deosebire aceia, cari suntu increditiati intr'unu gradu mai mare séu mai micu cu ingrijirea de trebile bisericesci, 'si implinescu acuratu datorintiele ce le prescrie loru legea si autoritatile superiore,—credu de datorintia cu deosebire a deputatiloru sinodali, ca déca observédia intr'unu locu séu altulu o stare de anomalia séu unu abusu, se-lu aduca acest'a la cunoscinti'a locuriloru competinte si astfeliu se contribue a delaturá reulu.

Aceste premise, 'mi iau voia a face urmatórea interpelatiune:

a) Mi este cunoscutu si credu, ca asemenea-i este cunoscutu si venerabilului consistoriu, ca atunci candu fericitulu in domnulu metropolitu Siagun'a a indiestratu pe preotulu grecu dela biseric'a Sf. Tre-'mi din cetatea Brasiovului cu singelia de parochu, l'a indatoratu, ca elu la tóte prasnicele se celebredie servitiulu dumnedieescu impreuna cu parochulu romanu dela aceiasi biserica. Aceasta dispositiune nu s'a esecutatu nici odata pana acum'a.

b) Mai departe mi este cunoscutu, cà acestu preotu grecu dela 1867 anulu instituirei sale oá parochu si pana acum n'a publicatu in biserica nici odata ordinatiunile esmise de venerabilulu consistoriu, si mi este cunoscutu si aceea, cà onoratulu scaunu protopresbiterale din Brasiovu n'a facutu pasii necesari si suficienti pentru a constringe pe desu pomenitulu parochu la implinirea datorintiei sale. In fine

c) am cunoscintia despre aceia, ca matriculele dela acésta biserica nu se pórta conformu prescrieriloru bisericesci si civile de parochii respectivi, ci pentru crestinii de nationalitatea greco-bulgara se pórta de unu mirénu si anca in modu fórte neregulatu cu corecturi, cara parochului romanu nedandui-se din partea epitropiloru greco-bulgari ma-

tricolele bisericesci, este silitu a insemná pe botezatii, cununatii sî mortii romani pe foi volante, din care causa este supusu la multe neplaceri din partea autoritatiloru politice. Si acésta neregularitate se sufere din partea onoratului scaunu protopresbiterale din Brasiovu.

Deci vinu cu totu respectulu a intrebá: suntu cunoscute aceste calamitati sî neregularitatî Inaltului Presidiu sî venerabilului consistoriu? si déca suntu, luatu-s'au mesurile corespundietórie spre delaturarea loru?

Presidiulu promite, ca va cautá se se delature ori-ce iregularitati, si despre resultatu in casulu concretu din interpelatiune va reportá la venitoriulu sinodu.

38. Presidiulu face cunoscutu: cumca deputatulu Moise Branisce, care capetase concediu, s'a presentatu la sinodu.

Se ia spre sciintia.

39. Deputatulu Zacharia Boiu face urmatóri'a propunere: Pentru esecutarea conclusului sinodale din anulu 1874 Nr. prot. 19 p. 3 se insarcinéza consistoriulu archidiecesanu a propune la bugetulu anului 1876/7 sum'a necesaria si a proiectá form'a corespundiatóre, spre a se provedé seminariulu archidiecesanu cu inscriptiune sî embleme corespundiatóre intru

eternisarea memoriei fundatoriului seu, a archiepiscopului si metropolitului Andreiu.

La propunerea deputatului Elia Macelariu cestiunea acést'a se dechiara de urgenta si punendu-se numai decatu la ordinea dilei, dupace iau parte la desbatere deputatii: Nicolau Gaetanu, Ioanu Popescu, Ioanu Lemeni, Dr Lazaru Petcu, cari toti spriginescu ide'a, —

Se primesce propunerea deputatului Zacharia Boiu.

40. La ordinea dilei se efectuesce prin votisare secreta cu siedule alegerea unui membru onorariu in senatulu strensu bisericescu consistoriale, la loculu devenitu in vacantia prin resignarea fostului asesoru Ioanu Metianu, acum actualu episcopu in dieces'a Aradului.

Dupa scrutiniulu, din care a reusitu protosincelulu Dr. Ilarionu Puscariu cu 23 de voturi, éra protopresbiterulu Iosifu Baracu cu 18 voturi, —

Presidiulu dechiara de alesu asesoru onorariu in senatulu strensu bisericescu consistoriale pre protosincelulu Dr. Ilarionu Puscariu; ér in privintiá intaririi 'si reserva a se pronunciá alta data.

41. Se pune la ordinea dilei referat'a comisiunei pentru regularea parochieloru si imbunatatirea starii

preotiloru ; in firulu careia referintele le rogarea, respective aratarea preotiloru Georgiu Simonu si Georgiu Vatasianu in caus'a scapatarei veniteloru preotiesci in parochi'a Bundorfu, propune a se transpune obiectulu acest'a consistoriului spre competenta afacere.

Se primesce propunerea comisiunei.

42. Deputatulu Davidu Almasianu, cá presiedinte alu comisiunei scolare, face cunoscutu, cumca acést'a comisiune e gata cu raportulu seu si de referinte este alesu deputatulu Nicolau Miheltianu.

Se pune la ordine referad'a acést'a, si referintele cetesce in estensu raportulu consistorialu cá a senatului scolare de sub Nr. 937|1875. apoi referad'a comisiunei asupr'a acestui raportu.

Referad'a se primesce in generalu de basa la desbaterea speciala, carea insefiindu tempulu inaintatu—se amana pe dupamédiadi la 5 óre; ér pana atunci siedinti'a se suspinde.

43. Redeschidiendu-se siedinti'a la $5\frac{1}{2}$ óre d. m. se iá la desbatere speciala referad'a comisiunei scolare, anume: se cetesce punctulu I. in care referitoriu la datele senatului scolariu despre activitatea sa preste totu, dupa cari in anulu trecutu au incursu in

competinti'a acestui senatu 1443 de piese, si din acestea 1220 s'au resolvitu in 15 siedintie, ér 175, asiá numite curentii, s'au resolvitu brevi manu, — comisiunea afla prea micu numerulu siedintieloru facia de atatea piese si de natur'a agendeloru scolari, si aru dorí cá pe viitoriu se se tiena mai multe siedintie; propune dar comisiunea, ca pelanga acestea reflecsiuni, partea acést'a din raportulu senatului scolariu se se ia spre sciintia.

Deputatulu Nicolau Gaetanu cerendu desluciri dela referintele comisiunei in privinti'a modului, cum si-a castigatu comisiunea convingere despre datele enumerate in raportu, i-se respunde: cumca dupa acte nu s'a mai cautatu in archivu, ci in punctulu acest'a s'a datu crediamentu raportului consistoriale.

Din acestu motivu propune deputatulu Nicolau Gaetanu: se se respinga propunerea comisiunei scolarie si se se indrumeze aceea comisiune, cá se confrunteze raportulu consistoriale cu actele aflatóre in archivulu consistorialu si numai dupa resultatulu acestei lucrari se vina a-si face referad'a sa.

Referintele consistoriale in senatulu scolare Ioanu Branu de Lemeni si vicariulu archiepiscopescu Nicolau Pope'a dau unele desluciri, cu cari in urma deputatulu Gaetanu se multiemesce si-si retrage propunerea.

Se primesce propunerea comisiunei, atragandu-se la acést'a atentiunea consistoriului.

44. In punctulu 2 alu referadei comisiunea propune: a se luá la cunoscintia, cà consistoriulu a satisfacutu pe deplinu dorintieloru sinodului in celea ce privescu infiintiarea uneí scoli normale cu 3 clase in Campeni cu caracteru confesionale, careia s'a asecuratu unu fondu scolasticu de preste 15,000 fl. apoi infiintiarea altoru scoli confesionali in tractulu Campeniloru si instruirea mai corespundatória a celoru ce esista, precum si infiintiarea si asecurarea fonduriloru scolastice in acelasi tractu; mai departe complanarea unoru controverse in comun'a Selisce; si in fine procurarea necesarieloru conspecte despre starea scóleloru.

Deputatulu Rubinu Patiti'a reflectéza: cumca raportulu consistoriale e de a se rectifica intr'acolo, cumca in Campeni si tractu s'au oplanatu diferintiele si s'a asiguratu fondulu esistente, — dara nu s'a infiintiatu vre-unu fondu nou.

Dupa o desbatere, la carea iau parte deputatii: Elia Macelariu, Ioanu Hannia, Diamandi Manole si Ioanu Branu de Lemeny

Se primesce propunerea comisiunei.

45. Referitoriu la cuprinsulu raportului consistorialu despre starea scóleloru si datele statistice, — comisiunea sinodala in punctulu 3. alu referatei

sale se dechiara, cà e multiamita cu specificarea acestoru date si cu dispusetiunile facute de consistoriu, fiindu sperantia, cà dupa mesurile luate de consistoriu, sinodulu va poté capetá pe viitoriu date singure; afla totusi comisiunea a propune: ca consistoriulu pe viitoriu se arete cercetarea scóleloru in percente la fiesce-care protopresbiteratu, cá astfeliu se se póta vedé starea scóleloru nu numai in generalu despre intrég'a archidiecesa, ci sî in specialu in fiesce care tractu protopresbiteralu; aratanduse anca sî aceea: ca la cari scoli se facu deprinderi gimnastice; apoi salariele invetiatoresci se se arete dupa macsimulu si minimulu loru sî in calculu mediu, ér imbunatatirea salarieloru in percente facia de celea din anulu trecutu.

Se primesce propunerea comisiunei.

46. In punctulu 4 alu referatei comisiunei scolari, privitoriu la scolele medie, face comisiunea observare, ca unele date suntu induse gresite; aitcum propune a se luá la cunoscintia raportulu consistorialu, dara totodata a se indrumá consistoriulu, cá in viitoriu se arete sinodului sî aceea: cati profesori dela institutele de acést'a categoria au depusu esamenulu de cualificatiune, sî cati nu; apoi cati suntu suplenti sî cati provisori; ssemene se se presinte sî unu conspectu despre cartile, ce se propunu, sî despre celea ce lipsescu.

Propunerea comisiunei se primesce.

47. Cu privire la scólele superiori, de a caroru categoria dupa raportulu consistorialu in archidiecesa se afla numai institutulu pedagogico-teologicu, — comisiunea in punctulu 5 alu referatei sale propune a se luá spre scire datele presentate de consistoriu, dar se se enuncie: cà ascultatorii de teologia suntu totodata ascultatori de pedagogia.

Se primesce.

48. Referitoriu la partea aceea din raportulu consistorialu, unde e vorba de impartirea ajutoriului de 3000 fl. acordatu pe scopuri scolastice prin conclusele sinodali de sub Nrii 42 si 44 din anulu 1874, din care s'au folositu de totu 2350 fl. ér restulu de 650 fl. s'a reservatu pentru viitoriu, cu reflecsiune si la mesurile luate pentru a coincide conferintiele invetiatoresci cu cursurile supletorie, — comisiunea in punctulu 6 alu referatei sale propune, a se luá reportulu consistorialu la cunoscintia cu acelu adausu: ca acestu ajutoriu se se intrebuintieze dupa putintia si pentru scóle, si pentru procurarea recuisiteloru de invetiamentu; ér proiectulu comisiunei consistoriali pentru infiintiarea cursuriloru supletorie se se primésca si catu mai ingraba se se puna in lucrare cu adausu la punctulu 3 ca adeca: „In órele libere se se faca deprinderi in cantari si gimnastica, ér spesele se

le supórte baremu pe diumatate comunele bisericesci sengnratice; apoi aparate se se procure numai acolo, unde de acelea nu se afla, si se se predee scólei respective din centru.“

Propunerea comisiunei sinodali se primesce, si mesurile primite pentru cursurile supletorie, redactate in forma de regulamentu, se alatura la protocolu sub C. Lit. C.

49. Cu privire la impartirea stipendieloru efectuita prin consistoriu in siedinti'a plenaria, comisiunea sinodale propune in punctulu 7 alu referatei sale, a se luá spre cunoscintia cu aceea: ca pe viitoriu se se arete si sum'a tuturoru baniloru dati pentru stipendii.

Se primesce.

50 Cu privire la aretarea consistoriale despre catecheti si catechumeni, comisiunea scolaria in punctulu 8. alu referatei sale propune, a se luá si partea acést'a a raportului consistorialu la cunoscintía cu acea: ca altadata se se arete si numerulu catechumeniloru, care acumu din unele locuri lipsescu.

Se primesce.

51. Partea aceea a raportului senatului scolariu, carea tractéza despre cartile scolastice, comisiunea in punctulu 9 alu referatei sale o afla manca, pentru cà „Cartea I de cetire“ a lui Ioanu Po-

pescu nu e amintita in conspectulu presentatu de consistoriu, cu tóte cà aceea carte s'a introdusu prin concluseu sinodalu in scólele nóstre; de altmintre comisiunea propune a se admite cartea lui Stefanu Popu despre mesurile metrice, cá carte ajutatória pentru invetiatori.

Se primesce propunerea comisiunei, indrumandu-se senatulu scolariu a-i urmá.

52. Comisiunea scolastica propune in punctulu 10. alu referatei sale, a se luá spre scire partea aceea din raportulu senatului scolariu, dupa carea dela sinodulu anului trecutu pana in presinte 19 invetiatori ai nostri populari au depusu esamenulu de qualificatiune, intrandu sub acestu titlu taxe in suma 90 fl.

Se primesce.

53. Notificarea senatului scolariu despre acea, cà in decursulu anului presinte nu s'a admoniatu nici o scóla de a nóstra confesionale din partea regimului; apoi cà nu a intratu nici unu raportu dela inspectorii scolari despre infiintiarea vre-unei scoli comunali in detrimentulu scóleloru nóstre confesionali, dar din unele conspecte se vede, cà in protopresbiteratulu Hatiegului in anulu acest'a s'ar fi infiintiatu 6 scoli comunali, — la propunerea comisiunei scolastice din punctulu 11. alu referatei sale —

Se ia spre scire, recomendandu-se acésta parte atentiunei consistoriului, spre a dispune din casu in casu cele necesarie pentru sustienerea scóleloru nóstre confesionali.

54. La propunerea comisiunei scolarie din punctulu 12. alu referatei sale, trecanduse cu simpla luare la cunoscintia efectuirea unoru speciali insarcinari, ce le a avutu senatulu scolasticu, — se sustiene cá obiectu de discusiune meritoriala proiectulu consistorialu pentru unu regulamentu referîtoriu la esaminarea candidatiloru de profesura la institutulu pedagogico-teologicu Andreanu din archidiecesa, carele la propunerea deputatului Nicolau Gaetanu priminduse in generalu de basa la pertractare, — se trece numai decatu la desbatere speciala; in firulu careia

a) priminduse § 1.— deputatulu Nicolau Gaetanu la § alu 2-lea propune: ca comisiunea esaminatória se se constitue insasi, alegendu-si presiedinte, si dupa finirea lucrarei se raporteze consistoriului.

Cadiendu propunerea deputatului Nicolau Gaetanu, — §. 2. din regulamentu se primesce conformu operatului consistorialu.

b) Priminduse cu unanimitate §§. 3. 4. 5 si 6. la § 7 comisiunea sinodala propune o grupare noua a studieloru, cu abatere dela operatulu consistorialu; ér deputatulu Ioanu Popescu dificultandu propunerea comisiunei, nu afla se fia acolo bine grupate disciplinele teologice dupa specialitàti, findu despartite unele de altele, celea ce dupa natur'a loru au strensa legatura; dreptu acea propune a se primí studiele in ordinea si gruparea, ce se afla in operatulu consistorialu.

Delaturanduse propunerea deputatului Ioanu Popescu, se primesce § 7 conformu propunerei comisiunei sinodali.

c) La propunerea ulterióra a comisiunei sinodale

Priminduse neschimbati §§. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. si 15. din operatulu consistorialu, — Regulamentulu pentru esaminarea candidatiloru de profesori la institutulu pedagogico-teologicu andreianu din archidiecesa, redactatu conformu acestoru concluse sinodali, se alatura la **D.** protocolu sub Lit. **D.**

55. Luanduse la simpla cunoscintia alte insarcinàri sinodali, despre a caror'a efectuire senatulu scolariu face amintire in raportulu seu, — comisiunea scolastica in cele ce privescu la elaborarea

unui regulamentu internu pentru scólele poporale, propune a se luá conclusu: ca, fiindu acestu regulamentu internu de mare importantia si de necesitate imperativa, — consistoriulu catu mai curendu si negresitu se astérna acestu proiectu de regulamentu; apoi din asemene consideratiuni se astérna consistoriulu si unu regulamentu internu pentru institutulu nostru archidiecesanu pedagogico-teologicu, si spre acestu scopu respectivele comisiuni consistoriali se fia insarcinate a presentá elaboratele sale in celu mai scurtu tempu.

Se primesce.

56. La acea parte din raportulu consistorialu, unde se tractéza despre comisiunea pentru elaborarea unui proiectu de regulamentu pentru afacerile interne ale senatului scolariu, — comisiunea in referat'a sa la III. propune totu aceea, ce a propusu mai susu in privinti'a regulamenteloru pentru scólele poporali si pentru institutulu pedagogico-teologicu, adeca a se cere cu intetire dela consistoriu elaborarea acestui regulamentu.

Se primesce.

57. Comisiunea scolastica reflectandu la unele defecte in raportulu consistorialu, care sunt: cà

a) protocólele scolari prescrise prin decisulu sinodalu din anulu 1873 sub Nr. 81. alinea 6. nu s'au facutu, si asiá datele statistice in lips'a acestoru protocóle potu fi dubióse;

b) despre starea interna a scóleloru nu se amintesce nimic'a in raportulu consistorialu, si asia precandu raportulu consistorialu infacisiéza numai partea esterna séu materiala a invetiamentului, nu da sinodului ocasiune de a vedé si internulu scóleloru preste totu, propune: a se indrumá consistoriulu, c'a se completeze raportulu si in privinti'a dateloru despre starea interna a scóleloru si se duca in deplinire si conclusulu sinodalu din anulu 1873 Nr. 81; avendu consistoriulu a sili pre comunele bisericesci, cari au scóle confesionali, se-si procure respectivele protocóle pe spesele sale si se le puna sub ingrigirea directoriloru locali, facundu responsabili pre inspectorii districtuali scolastici pentru esact'a ducere si pastrare a acelor'a in archivele bisericii langa protocólele matriculari.

Propunerea comisiunei se primesce intru totu cuprinsulu ei.

58. Siedinti'a s'a inchisu la 8 óre sér'a, anunciandose siedinti'a procsima pe diu'a urmatóre la 9 óre n. d. m. cându la ordinea dilei v'a fi continuarea referatei comisiunei scolare, si altele.

Mironu Romanulu m. p.
archiepiscopu.

Rubinu Patitia m. p.
notariu.

Siedinti'a VIII.

din 27 Aprile (9 Maiu) 1875.

Presidiulu ordinariu. Notariu:
Dr. Ilarionu Puscariu.

59. Deschidiendu-se siedinti'a la 10 óre naînte de médiadi, se cetescu protocólele siedintieloru din urma a V si VI, cari

Se autentica.

60. Presidiulu presentéza petitiunea parochului Ioanu Manoviciu din Besi'a, tractulu Palosiului, pentru a se impartasí de o subventiune anuala, séu a i-se concede se póta competí la alta statiune.

Se da comisiunei petitionarie.

61. Deputatulu Ioanu Strevoiu face urmatórea propunere: „Considerandu, cà celu mai corespundiatoriu monumentu pentru unu barbatu mare suntu faptele sale; considerandu, cà faptele mari mai potrivitu se eterniséza prin culegerea si inregistrarea loru intr'unu opu istoricu in modu demnu de acelea fapte; considerandu, cà unu atare opu istoricu

nu numai eterniséza numele unui barbatu mare, dara si servesce posteritatei spre instruire si inbarbatare la asemenea fapte: sinodulu ia urmatoriulu conclusu:

Din fondurile intemeiate si create de archiepiscopulu si metropolitulu Andreiu, este de a se ficsá unu premiu de 300—500 fl. v a. pentru cea mai buna biografia a acestui mare barbatu. Spre acestu scopu este a se escrie concursu in modulu indatinatu, si consistoriulu archidiecesanu se insarcinéza cu esecutarea acestui conclusu.“

Se estradà comisiunei pentru propuneri.

62. Deputatulu Ioanu Pred'a face urmatórea interpelatiune:

Are presidiulu cunoscintia despre aceea, cà in Nrii 19-20 din 9/21 Martiu a. c. ai diariului „Federatiunea“ a aparutu unu articlu datatu din Sibiiu 27 fauru a. c. si anume: dupa cum demonstra contecstulu, din péu'a unui elevu alu institutului nostru de teologia „andreanu“, prin care articlu se ataca in modu deonestatoriu atàtu corpulu profesoralu, càtu si consistoriulu si chiaru institutulu insusi, numindu-se „institutulu faradelegiloru.“

Intreprinsus'au pasii necesari spre eruarea adeverului si restabilirea onórei vatamate intr'unu modu atâtu de dejositoriu prin articlulu susu me-

morata? Séu de nu: este plecatu presídiulu a intreprinde pasii necesari spre scopulu indegetatu?

Presidiulu respunde la acésta interpelatiune: cà n'are cunoscintia despre amintitulu articlu, din causa, cà ocupatiunile sele oficiali nu i-au permisu a urmarí cu atentiune cele ce se scriu in jurnale; dara asecuréza pre interpelantele, cà va cercetá acestu incidinte, si va face cele ce le va aflá de bune in interesulu reputatiunei institutului nostru archidiecesanu.

Deputatulu Pred'a se dechiara multiamitu cu acést'a;

Cea ce se iá spre scire.

63. Se continua desbaterea asupr'a referatei comisiunei scolarie. — Referintele Nic. Miheltianu cu privire la acea parte a raportului consistorialu, carea contiene propuneri pentru sporirea puteriloru lucratórie in senatulu scolasticu, presinta:

a) insasi propunerea consistoriului in privinti'a acést'a, carea in sumariu suna: „a se staverí numerulu asesoriloru consistoriali la senatulu scolasticu si a se defige salariele loru intocmai cá la celu bisericescu, si adeca: se constée din trei asesori ordinari salarisati: unu preotu si doi mireni, si earasi trei asesori onorari: unu preotu si doi mireni, càtu se póte din locu, si cei ordinari fara de alta ocupatiune, ómeni, carii au dovéditu zelu si ca-

pacitate in afacerile scolari. Asesorulu salarisatu preotu póte fi din senatulu bisericescu, lasandu-se presidiului a i impartí agende scolastice numai incàtu nu aru fi destulu de ocupatu cu cele bisericesci; cei doi asesori ordinari mireni se fia referinti si se visiteze alternativminte scólele dupa trebuintia;

b) doue pareri diverginte ce s'au ivitu in sinulu comisiunei scolarie in privinti'a acést'a si adeca:

I-a ca conformu propunerii comisiunei scolare din a. 1873, se se remunereze toti patru asesorii din senatulu scolariu cu càte 300 fl. la anu, remanendu a se impartí referat'a intre toti dupa trebuintia, si sustienendu-se pentru visitatiuni sum'a de astadi de 600 fl.

II-a ca statulu quo de acumu, si adeca conclusele sinodului din anii trecuti aduse in ast'a privintia, pana la alte tempuri mai potrivite se remana si pe viitoriu in vigóre.

Dupa cetirea acestoru propuneri presidiulu recomanda sinodului a se adoperá cu tóte poterile pentru o resolvire buna a cestiunei in interesulu causei scolare, carea este de cea mai mare importantia in viéti'a nóstra bisericésca si culturala; adaogàndu, cà in privinti'a scólei nu amu avé se fimu cu prea mare cruțiare, càci banii intrebuintiati pentru scóla aducu fructele loru insutite.

Asupr'a propuneriloru cetite mai susu se incinge o desbatere plina de interesare pentru o regulare catu mai corecta a acestei cestiuni, la care au luatu parte deputatii: Ioanu Pred'a, Nicolau Gaetanu, Simeonu Piso, Dr. Ioanu Borcea si Zacharia Boiu sprijinindu parerea prima a comisiunei; si anume, deputatulu Dr. Ioanu Borcia cu adaosulu: cà referat'a se se imparta prin presidiu intre asesorii remunerati, si la siedintie sa se chiame si asesorii onorari din senatulu scolariu, rebonificandu-li-se spesele de drumu si platindu-li-se diurne de 5 fl. v. a., éra deputatulu Zacharia Boiu cu adaosulu: ca din sum'a preliminata pentru visitatiunea scóleloru se se sprijinésca si protopresbiterii, cá inspectori districtuali de scóle.

Din contra deputatii: Diamandi Manole, Dr. Ioanu Mesiota si Ioanu Hanni'a sprijinescu parerea a dou'a a comisionei scolarie.

Deputatulu Elia Macelariu spriginesce parerea consistoriului cu aceea, cà la casu de neprimire dens-ulu propune: se se sustiena statulu quo asia: ca de alu doilea referintele in afaceri scolari sa se dée unulu din cei patru asesori salarisati din senatulu bisericescu.

Cerenduse si primindu-se inchierea desbaterei, mai multi insinuati la cuventu renuntia si numai

referintele scolariu deputatulu Ioanu Branu de Lemeny 'si mai face reflecsiunile sale finale.

Dupa acea se pune la votu propunerea consistoriului.

Spre acestu scopu se cere votare nominala, careia in sensulu regulamentului afaceriloru interne dandui-se locu, resultatulu e: cà pentru aceeasi propunere au votatu deputatii: Almasianu, Bolog'a, Branu, Braniste, Hannia, Macellariu, Manole, Petcu, Popescu, Schiau, Siandru, Strevoiu, Tipeiu si Comsia; ér contra ei deputatii: Baracu, Boiu, Bojitia, Borcia, Candrea, Cupsi'a, Cristea, Cosmutia, Fratesiu, Gaetanu, Lazaru, Mesiot'a, Miheltianu, Moldovanu, Olariu, Papiu, Patiti'a, Piso, Popea, Simeonu Popu Moldovanu, Pred'a, Puscariu, Ratiu, Rosiescu Tom'a, Rosiescu Vasiliu si Tordosianu. —

Ne primindu-se astfeliu propunerea consistoriului, se pune la votare parerea a dou'a a comisiunei, carea

Se primesce.

64. Fiindu tempulu inaintatu, se suspinde siedinti'a la doue óre dupa médiadi, anunciandu-se continuarea ei astadi la 5. óre dupa médiadi.

65. Continuandu-se siedinti'a la timpulu defiptu, deputatulu Nicolau Miheltianu, cá referintele comisiunei scolare, presinta propunerea aceiasi comisiuni pentru a se introduce in institutulu nostru

pedagogico-teologicu studiele: Metodic'a; Istori'a patriei si universala; Limb'a magiara si germana; Geometri'a; Constitutiunea patriei si Gimnastic'a, care pana acumu nu s'au propusu; anume a se propune acestea de catra profesorii actuali, si decumva aceia se voru vedé prea ingreoiati, acést'a se se arate la prossimulu sinodu; ér consistoriului se se dée indrumare a luá in preconsultare imbunatatirea salarieloru profesoriloru dela institutulu amintitu, si a face la sesiunea venitória proiectu in acést'a privintia.

Deputatulu Ioanu Hannia intonandu necesitatea unei scóle practice langa institutulu nostru pedagogicu, se dechiara invoitu cu propunerea comisiunei in catu privesce inmultirea studieloru, dar propune a se inmultí puterile profesorali inca cu unu profesoru. —

Deputatulu Elia Macellariu spriginesce propunerea comisiunei pentru completarea studieloru pedagogice, prelanga adausu: se se introduca cá studiu la institutulu pedagogico-teologicu si medicin'a pastorala, ér incàtu puterile actuale nu voru fi suficiente, se se deschida consistoriului spre scopulu acest'a unu creditu de 900 fl. v. a.

Deputatulu Ioanu Mesiota spriginesce intru tóte propunerea comisiunei.

Deputatulu Ioanu Popescu spriginesce dorinti'a

deputatului Ioanu Hannia, ér' la casu, déca aceea nu aru aflá partinire, sprijinesce propunerea deputatului Elia Macellariu.

Deputatulu Nic. Gaetanu propune: cá numerulu profesoriloru si alu studieloru dela institutulu pedagogico-teologicu „andreanu“ se se sustiena provisorminte in statulu quo, asiá inse: cà studiulu sciintieloru naturali se-lu propuna profesorulu Comsi'a, ér profesorulu Ioanu Popescu se provéda studiulu computului cu estindere si asupr'a mesuriloru metrice; remanendu cestiunea salarieloru de a se pertractá la bugetu.

Deputatulu Dr. Ioanu Borcia spriginesce propunerea comisiunei cu acelu adaosu: ca consistoriulu archidiecesanu se se indrumeze a preconsultá imbunatatirea salarieloru la profesorii, cari se ocupa numai cu profesur'a la institutulu seminarialu; éra dupa aducerea unui proiectu de incompatibilitate a oficieloru invetiatoresci si profesorali, la toti profesorii institutului; inse consistoriulu se fia insarcinatu a aduce la prossimulu sinodu unu proiectu de incompatibilitate a oficieloru invetiatoresci si profesorali.

Deputatulu Zacharia Boiu spriginesce propunerea comisiunei, asemenea si deputatulu Simeonu Piso, acest'a inse cu unu adaosu, ca adeca: primindu-se propunerea comisiunei cu mesurile de incompa-

tibilitate, propuse din partea deputatului Dr. Ioanu Borcia, la institutulu nostru pedagogigo-teologicu in proportiune cu inmultirea óreloru de propunere sè se marésca si léf'a aceloru profesori, carii nu pórta alte oficii, si anume pentru Dr. Ilarionu Puscariu, Ioanu Candrea si Demetriu Comsia cu càte 200 fl. v. a. care se se induca in bugetulu din acestu anu.

Ne mai fiindu insinuati altii la cuventu, deputatulu Nicolau Miheltianu cá referinte, motivendu de nou propunerea comisiunei, o recomanda spre primire.

Dupa tóte acestea punendu-se diferitele propuneri la votu, — propunerile deputatiloru Ioanu Hannia, Nicolau Gaetanu si Elià Macellariu nu se primescu; ér propunerea comisiunei cu amandamentulu deputatului Simeonu Piso, precumu si cu propunerea deputatului Dr. Ioanu Borcia, incàtu acést'a privesce la asternerea unui proiectu de regulamentu pentru incompatibilitatea oficieloru profesorali,

Se primesce si se enuncia cá conclusu sinodalu, incheindu-se cu acést'a referat'a in trebile scolastice.

66. Deputatulu Simeonu Piso face urmatórea propunere: Avendu in vedere, cà scólele nóstre confesionale se inputinéza pe di ce merge, din causa, ca ni lipsesce ajutoriulu trebuinciosu din partea ad-

ministratiunei politice: consistoriulu se faca o representatiune inaltului ministeriu de cultu si instructiune publica, in care demonstrandu-se pedecele prosperarei scóleloru nóstre confesionale, se céra ajutoriu spre delaturarea acelor'a.

Se estrada comisiunei pentru propuneri.

67. Deputatulu Dr. Lazaru Petcu face urmatórea propunere:

„Considerendu, ca averea bisericei nóstre respective a fonduriloru archidiecesei in mai mare parte sta in harthii de pretiu; éra bunuri nemiscatórie pana astadi nu are de locu; considerandu, cà averea biserici nóstre aru fi mai bine asigurata, candu aceea aru stá din avere mobila si imobila; considerandu, cà alte biserici si-au indreptatu atentiunea asupr'a asigurarei depline a averei bisericesci prin cumpararea de bunuri; considerandu, cà in timpulu si jurstarile de fatia se potu aflá bunuri rentabile cu pretiuri mai moderate cá dóra in viitoriu, si asiá asigurarea averei bisericesci prin aquirare de bunuri e la tempu: se fia indrumatu si autorisatu din partea sinodului consistoriulu plenariu, cá dandu-se ocasiune si pana la sinodulu prossimu, se asigure averea nóstra bisericésca in parte prin cumpararea de bunuri rentabili“.

Se dà comisiunei financiarie c'a o cestiune de urgintia, spre a reportá in meritulu ei la prossim'a siedintia sinodala.

68. Comisiunea pentru arondarea protopopiateloru propune, cá cererea comunei Lis'a pentru adnecsare la protopresbiteratulu Fagarasiului, se se transpuna consistoriului archidiecesanu spre resolvire.

Se primesce.

69. Fiindu tempulu inaintatu, siedinti'a se incheia la 8 óre sér'a, anunciandose siedinti'a prosima pe diu'a urmatóre la 9 óre n. d. m. punendu-se la ordinea dilei referat'a comisiunei financiarie.

Mironu Romanulu m. p.
archiepiscopu.

Dr. Ilarionu Puscariu m. p.
notariu.

Siedinti'a IX.

din 28. Aprile (10 Maiu) 1875.

Presidiulu ordinariu. Notariu:
Nicolau Miheltianu.

70. Deschidienduse siedinti'a la 9 óre nainte de amédi, notariulu Rubinu Patiti'a cetesce protocolulu siedintiei a VII. ér notariulu Dr. Ilarionu Puscariu protocolulu siedintiei a VIII. care

Ambele se dechiara de autenticate.

71. Escelenti'a Sa presiedintele archiepiscopu notifica sinodului: ca alegerea protosincelului Dr. Ilarionu Puscariu de asesoru onorariu la senatulu strensu bisericescu alu consistoriului archidiecesanu o a intaritu; totodata la reflecsiunea unoru membri sinodali, cumca asesorulu consistorialu Ioanu Branu de Lemeny aru fi in necsu de cuscria cu nou-alesulu si intaritulu asesoru Dr. Ilarionu Puscariu, si asiá starea acestor'a de asesori consistoriali nu aru conveni cu dispusetiunile din statutulu organicu §.

112.— da acea deslucire: cumca acesti asesori stau in gradulu alu 4 lea alu cuscriei de trei némuri, ceea ce inse in biseric'a nóstra nici într'o intemplare nu trece de pedeca canonica.

Intarirea asesorului consistorialu Dr. Ilarionu Puscariu sinodulu o ia cu viua placere la cunoscintia; asemenea deslucirea referitória la amintit'a legatura de cuscria se ia spre orientare in viitoriu la asemene casuri.

72. Deputatulu Dr. Ilarionu Puscariu cerendu cuventu, multiemesce Escelentiei Sale pentru intarire si sinodului pentru increderea, ce a pus'o intrensulu prin alegerea lui de asesoru onorariu in senatulu bisericescu.

Despre acést'a se ia notitia la protocolu in semnu, cà alesulu si intaritulu asesoru primesce acést'a insarcinare.

73. Deputatulu Rubinu Patiti'a face urmatórea interpelatiune:

Considerandu, cumca inaltulu inmisteriu de culte si invetiamentu dtto 5. Martiu a. c. Nr. 1337. si 3. Aprile Nr. 700. provóca organele nóstre bisericesci a eschide din scólele nóstre unele carti de invetiamentu, ce se afirma ca se folosescu in scólele nóstre confesionale, cá unele ce contienu invetiaturi contrarie statului; considerandu, cumca cartile

enumerate nu au fostu si nu sunta introduse in scólele nóstre pre cale oficiósa, si noi avemu cu totulu alte manuale de invetiamentu revediute si aprobate de organele nóstre competinte conformu statutului organicu; considerandu, cumca prin atari mesuri din partea inaltului ministeriu de culte si invetiamentu se arunca un'a umbra peste loialitatea nóstra in tréb'a invetiamentului, cu urmari póte daunóse;— mi iau libertate a face urmatórea interpelatiune: facut'a consistoriulu archidiecesanu pasii cuvintiosi pentru a lamurí si indreptá vederile inaltului regimu fatia de invetiamentulu nostru, si a aratá, ca cartile de sub intrebare n'au fostu nici odata introduse in scólele nóstre?

Dupa unele desluciri date de referintele asesoru in senatulu scolasticu Ioanu Branu de Lemény presidiulu dechiara: ca in acést'a privintia densulu va face propunerile sale la consistoriu spre a se luá mesuri, cá se védia ori si cine: cumca noi suntemu ómenii progresului, dar totodata si ai ordului legalu.

Interpelantele se dechiara multiamitu cu acósta enunciare; cea ce

Se ia spre sciintia.

74. Deputatulu Dr. Ioanu Mesiota dupa informatiunile mai detaiate, ce si le-a castigatu mai

in urma despre impregiurarile institutului nostru pedagogigo-teologicu archidiecesanu, propune: ca dupace se arata trebuinti'a de unu profesoru suplentu inca pentru anulu scolasticu $187^{5}|_{6}$ la institutulu susu numitu, — consistoriulo se fia autorisatu a aplicá acolo unu individu cualificatu cá profesoru suplentu, spre care scopu sè se puna la dispositiunea consistoriului 800 fl.

Primindu-se propunerea de urgenta, se pune numai decàtu la ordinea dilei, si cu adausu, ca profesorulu suplente sa se constitue cu observarea legiloru vigente, —

Se primesce.

75. Deputatulu Nicolau Popea archimandritu, cá presiedintele comisiunei financiarie, face cunoscutu sinodului, cà acésta comisiune este constituita si sta gat'a a reportá prin alesulu seu referinte Ioanu Cosmuti'a.

Se ia spre scire cu acea, cà ordinea dîlei se incepe cu referat'a comisiunei financiarie.

76. Referintele comissiunei financiarie deputatulu Ioanu Cosmuti'a cetesce operatulu aceiasi comisiuni; care primindu-se de basa, se porcede numai decàtu la desbaterea speciale, in firulu carei'a referintele cetesce partea generala, in care se arata, cà starea fonduriloru si a cassei la epitro-

pi'a archidiecesana proste totu s'a aflatu in cea mai buna ordine, sî cumca tóte protocólele s'au purtatu in modu corespundiatoriu.

Se ia spre placuta sciintia.

77. In partea aceea a referatei comisionali, unde se arata: ca in decursulu anului trecutu s'au spesatu precum arata raportulu consistorialu de sub Nr. 64. 1875 cá supererogatu urmatoriele sume:

	fl.	cr.
a) pentru reparatiunile caseloru seminariali	57	87
b) cu reparatiunile la gradinile Nr. 86 si 90.	125	89
c) la conservarea edificiului bisericei catedrale	163	1
d) in contributiunea dela fondurile archiepiscopiei . . .	113	15
e) in contributiunea fondului catedralei	12	87
f) la castigarea cuponiloru dela obligatiunile urb. ungurene pe postporto, si adeca dela obligatiunile apartienatóre:		
aa) la legatulu fericitului archiepiscopu si metropolitu Andreiu Bar. de Siagun'a pentru infiintiarea aloru dóue eparchie	46	31

	fl.	cr.
bb) la legatulu aceluiasi pentru fundatiunea Pantasiana, . . .	4	63
cc) la fondulu bisericiloru serace,	4	63
dd) la fondulu de 30,000 . .	2	41

comisiunea propune a se dá consistoriului indemnitate pentru acestea supererogate.

Se primesce.

78. La propunerea consistoriala de sub Nr. 65. 1875, cá spesele avute pe tempulu vacantiei scaunului archiepiscopescu si metropolitanu in suma de 407 fl. 88 cr. dupa ratiociniulu aratatu se se incuviintieze, sî anume in depurarea acestoru spese neprevediute se se compute sum'a incorsa din vinderea fenului sî a otavei cu 201 fl. 96 cr. ear' restulu dupa detragerea si a sumei de 26 fl. depusa prin fostulu archiepiscopu si metropolitu Procopiu Ivacicoviciu, adeca sum'a de 179 fl. 92 cr. se se acopere din intercalariele intrate in fondulu seminarialu andreianu pe tempulu vacantiei, — comisiunea propune sinodului, a se aprobá sî primí acésta propunere consistoriala spre licuidare.

Se primesce.

79. Cu privire la bugetulu presentatu de consistoriulu archidiecesanu pe anulu viitoriu in trei despartiamente, sî adeca a) despre trebuintiele banali, carii—si afla acoperirea in dotatiunea dela statu; b) despre spesele anuali, ce suntu de a se aco-

perí din diferitele fonduri archidiecesane; c) despre fondurile neatingibile si de deposite, — comisiunea financiaria propune a se primí bugetulu pentru celea de sub a) si c) nestramutate, dupa cum a fostu si in anii de mai nainte; ér trecandu-se la preliminariulu de spese de sub b) premerge notificarea consistoriului archidiecesanu de sub Nr. 960 referitória la sum'a de 10,724 fl. carea erariulu o pretinde a i se restituí cá o anticipare facuta de erariu in contulu prestatiuniloru sidocsiali in anii 1869—1873., in carea privintia comisiunea financiaria, avendu in vedere de o parte dreptulu erariului la acést'a pretensiune, ér de alta parte mesurile luate de regimulu statului pentru aducerea in curatu a restantieloru sidocsiali, propune a se resolví prin sinodu refuirea atinsei anticipari in suma de 10,724 fl. din fondulu sidocsialu; ce'a ce priminduse, comisiunea in preliminariulu speseloru la b) propune a se luá urmatoriele positiuni:

a) din fondulu sidoxialu spre restituirea anticipatiuniloru date din partea statului in anii 1869—1873. . . . , 10,724 fl.

b) din fondulu de 30 mii:

aa) spre ajutorarea clerului seracu 2000 fl.

bb) ajutoriu la 2. protopresbi-

teri: Partenio Trombitasiu si Vasiliu Rosiescu, a 105 fl. . . . 210 fl.

Sum'a 2210 fl.

c) din fondulu Episcopului Mog'a:

aa) pentru fiscalulu consistorialu, 600 fl.

bb) pentru 2 stipendie la elevi dela universitati à 200 fl. . . 400 „

cc) 2 stipendie pentru 2 juristi in patria à 100 fl. . . . 200 „

dd) 1 stipendiu pentru unu technicu, ... 500 „

ee) 1 stipendiu pentru unu gimnasistu . . . . . 100 „

ff) 4 stipendii pentru 4 studinti la gimnasie si la scólele reali à 50. fl. . . . . 200 „

gg) creditu deschisu pentru ajutorirea stipendiatiloru . . . 425 „

Sum'a 2425 fl.

d) din fondulu seminariului B.

aa) pentru unu profesoru de agronomia . . . . . 600 fl.

bb) ajutoriu pentru invetiatorii seraci . . . . . 1000 „

Sum'a 1600 fl.

e) din fondulu seminariului Andreianu.

aa) remuneratiunea medicului seminarialu	200	fl.
bb) pentru conservarea edificieloru .	800	„
cc) in contributiuni . . .	880	„
dd) asiguranti'a contra focului . .	56	„
ee) pentru procurarea recuisiteloru la seminariulu pedagogico-teologicu . .	100	„
ff) pentru spesele neprevediute la seminariu, ...	200	„
gg) ajutoriu la scóle si invetiatorii seraci	2000	„
hh) pausialele pentru calatoria la comisiuni in cause bisericesci . .	400	„
ii) spese la gradin'a agronomica, .	250	„
kk) stipendiulu fundatu de Ecatarin'a Ratiu	30	„

Propunerea comisiunei se primesce cu adausu la e):

aaa) ameliorarea salarieloru a 3. profesori dela institutulu teologicu a 200 fl. la olalta cu	600	fl.
bbb) pentru unu profesoru suplentu la institutulu pedagogico-teologicu	800	fl.

urcandu-se astfelu preliminariulu

de spese pentru fondulu seminariului Andreianu la . . 6316 fl.

80. La celealalte positiuni ale bugetului consistorialu se propunu urmatórele sume:

f) din fondulu archiepiscopiei:

aa) pentru unu asesoru scolariu si unu suplentu.	1200	fl.
bb) spese de caletorii in trebi scolare.	600	„
cc) remuneratiunea anuala a casariului.	300	„
dd) remuneratiunea anuale a controlorului.	200	„
ee) contributiune	200	„
ff) pausialulu anualu pentru cancelari'a epitropiei	100	„
gg) asigurantia contr'a focului. .	32	„
hh) pentru conservarea edificieloru si a gradiniloru	250	„
Suma	2882	„

g) din fondulu catedralei:

aa) contributiune	85	fl.
bb) asecurantia contr'a focului la cas'a de sub Nr. 6	13	„
cc) pentru conservare si curatire .	115	„
Sum'a	213	„

b) din fondulu Francisco-Iosefinu:

aa) 4 stipendie pentru studinti la universitati si politechnicu à 250 fl. . . . . 1000 fl. cr.

bb) 2 stipendie pentru 2 juristi in patria à 100 fl. . . 200 „ —

cc) 4 stipendie pentru studinti la gimnasie si la scoli reali à 50 fl. 200 „ —

Sum'a 1400 „ —

i) din fondu u tipografiei archidiecesane:

aa) contributiune . . . 100 fl. cr.

bb) asecurantia contr'a focului a caseloru Nr. 45 si 47 . . 14 „ —

cc) remuneratiune pentru 4. membri ai comisiunei administrative a 100 fl. . . . . 400 „ —

dd) pensiune pentru veduv'a lui Lazaroviciu. . . . . 200 „ —

ee) ajutoriu pentru veduvele preotese. . . . . 900 „ —

Sum'a 1614 „ —

k) din fundatiunea Mari'a Peioviciu:

unu stipendiu . . . 50 fl. —

l) din fundatiunea Panoviciana:

aa) salariulu invetiatoriului din comun'a Finciu. . . . . 42 fl. —

	ff.	cr.
bb) pentru parochulu de acolo. .	8	40
cc) pentru scól'a de acolo. . .	4	20
dd) pentru parochulu din Sibiiu in suburbiulu Iosephstadt. . . .	12	—
Sum'a	66	60

m) din fundatiunea Bottaiana:

aa) pentru imbunatatirea salariului invetiatorescu din comun'a Mogój'a . ,	180	fl.
bb) pentru procurarea aparateloru de invetiamentu si carti pe sém'a copiiloru seraci	10	„
Sum'a	190	„

n) din fundatiunea Sofi'a Bardosi:

4/5 parti din acestu venitu pentru cumpararea de carti spre premiarea pruncilor eminenti din scol'a gr. or. din Baiti'a Zarandului	fl. 4	cr. 80
Sum'a	4	80

Se primescu tóte aceste positiuni, dupa cum suntu propuse.

81. Referitoriu la starea efectiva a cassei epitropiei archidiecesane, — comisiunea financiaria, dupa cercetarea facuta, reportéza: ca restulu cassei la incheerea anului 1874/5. face o suma de 12,708 fl. 89 cr. din carea s'au aflatu bani gat'a

7153 fl. 24 cr. ér 5555 fl. 65 cr.; s'au datu cá anticipari justificate prin documente, si anume 1115 fl. 30 cr. cá anticipatiuni, care succesive in anulu 1875/6. fara de scadere se voru refundá; ear' 4440 fl. 35 cr. cá spese archidiecesane cu ocasionea congresului nationalu din anulu trecutu, pentru a caror'a acoperire consistoriulu a urmatu mesurile decretate pentru spesele sinodului archidiecesanu prin conclusulu sinodalu de sub Nr. 48. din anulu 1874, substernendu acum unu conspectu despre colectele intrate spre acestu scopu, care a trecutu prin esaminarea comisiunei sinodali sî s'a aflatu de esactu; propune dreptacea comisionea financiaria: ca luanduse la cunoscintia statulu efectivu alu cassei, erogatulu de 4440 fl. 35 cr. facutu in spesele congresuali se se primésca de astadata cá detoria flotanta, fora a se ingreuiá cu acésta suma vre-unu fondu archidiecesanu; ér consistoriulu se se insarcineze a intreprinde sî mai departe celea necesarie pentru colectarea acestei sume, dandui-se indemnitate de a folosí spre acestu scopu si sumele, ce se voru poté economisá din preliminariulu de spese staveritu pe anulu nou 1875/6, cu acea indatorire: cá la sinodulu viitoriu se faca reportu despre esecutarea acestei insarcinari, aratandu in cifre a) sumele colectate succesive spre acestu scopu; b) sumele folosite spre acestu scopu din

remanenti'a economisata la preliminariulu anului 1875/6. si c) sum'a inca neacoperita, in a carei'a privintia va decide sinodulu viitoriu.

Propunerea comisiunei se primesce intru tóte.

82. In urm'a celoru esperiate la revederea ratiocinieloru si a cassei epitropiei archidiecesane comisiunea financiaria propune, c'a cassariului Constantinu Stezariu se i se esprime din partea sinodului recunoscintia sî multiamita pentru conscientiósele si corectele servitie atàtu in purtarea ratiocinieloru, càtu sî in alte operatiuni apartienatóre la manipularea fonduriloru; totu odata se se dee acelui'a precum sî controlorului epitropescu Demetriu Cuntianu absolutoriu pe periodulu trecutu de ratiociniu.

Sinodulu primesce propunerea comisiunei, votandu cassariului Constantinu Stezariu multiamita protocolara si dandu atàtu densului càtu si controlorului Demetriu Cuntianu absolutoriu; totodata la propunerea deputatului Zacharia Boiu se votéza aceluiasi cassariu o remuneratiune de 200 fl. pentru anulu trecutu din fondulu archiepiscopiei.

83. Reportulu consistorialu despre aceea: cà predarea si primirea fondului instructu, impedecata

pana acumu prin alte ocupatiuni ale Escelentiei Sale presiedintelui archiepiscopu, e pusa in lucrare si se va terminá catu mai curendu, — la propunerea comisiunei financiarie

Se ia spre scire.

84 .La rogarea technicului Nicolau Neamtiu din Vien'a pentru a i se urcá stipendiulu, — comisiunea financiaria propune, cá in considerare, cà tenerulu suplicante cu stipendiu de 250 fl. in Vien'a nu póte subsistá, se i se mai dee unu ajutoriu de 100 fl. din fondulu Franciscu-Iosefinu, la carele in acestu anu s'au parsimoniatu 125 fl.

Se primesce.

85. La suplic'a candidatului de profesura Todoru Ceontea studinte in Vien'a pentru unu ajutoriu estraordinariu de 100 fl. spre a poté depune esamenulu de profesura, — comisiunea financiaria propune, ca suplicantelui se i se dee cerutulu ajutoriu de 100 fl. si adeca: 50 fl. din fondulu Mogaianu, cari acolo suntu parsimoniati in anulu trecutu; b) totu din acestu fondu 25 fl. preliminati pre anulu 1875/6. sub titlulu de creditu deschisu; si c). 25. fl. din fondulu Franciscu Iosefinu, cá suma parsimoniata la acelu fondu in anulu trecutu.

Se primesce.

86. La reportulu consistorialu de sub Nr. 66. referitoriu la venitulu mosiei Lobodasiu, destinatu

pentru remunerarea asesoriloru consistoriali, — comisiunea financiaria propune: ca venitulu din cestiune se se administredie la fondulu archiepiscopiei.

Se primesce.

87. Comisiunea financiaria, in firulu reportului consistorialu de sub Nr. 2275. 1874. si 70. 1875. atrage atentiunea sinodului la aceea: ca Escelenti'a Sa fostulu archiepiscopu si metropolitu Procopiu Ivacicoviciu prin actulu de donatiune dto 27 Augustu 1874. a daruitu partea cea mai mare din obiectele cumparate din lasamentulu repausatului archiepiscopu si metropolitu Andreiu, in favórea fondului pentru preotimea archidiecesana, cu acea adaugere, ca déca succesorulu seu aru voí se primésca acele obiecte cu pretiulu cumpararei dupa inventariu, sà aiba voia a le tiené, depunendu la fondulu amintitu sum'a respectiva; ér la din contra obiectele se se vendia in favorulu fondului pe calea licitatiunei publice.

Dupa dechiaratiunea data de Escelenti'a Sá actualulu archiepiscopu si metropolitu Mironu Romanulu, Escelenti'a Sá primesce tóte acele obiecte in pretiulu cumpararei, adeca in valóre de 7599 fl. 36 cr. sub urmatórele conditiuni:

1. Ca va solví sum'a aratata in tempu de 2 ani, incependu dela 1. Maiu a. c. in 24 rate lunarie, din cari afara de rat'a prima, carea póte fi

si mai mica, tóte celelalte rate se voru solví la prim'a fiecarei lune in sume egale rotunde.

2. Ca va solví la prim'a Maiu a. c. 6% dupa capitalulu intregu pe 4 luni adeca dela 1 Ianuariu pana la 1. Maiu a. c. ér in viitoriu va depune la 1-a fiecarei lune interesele de 6% dupa partea capitalului nesolvita.

3) Si-retiene dreptulu de a poté platí deodata sî mai multe rate, si asiá a scurtá terminulu de 2 ani, in care casu interesele de 6% se voru amesurá dupa solvire.

Din raportulu consistorialu se vede, ca Escelenti'a Sa dejá a si solvitu rat'a prima din capitalu cu 239 fl. 36 cr. impreuna cu interesele de 6% dupa capitalulu intregu de 7599 fl. 36 cr. pe 4. luni trecute in suma de 152 fl.

Cu privire la acestea comisiunea financiaria propune: ca fatia cu donulu Escelentiei Sale, fostului nostru archiepiscopu si metropolitu Procopiu Ivacicoviciu se se voteze donatoriului protocolarminte multiamita sî recunoscintia din partea sinodului archidiecesanu; ér privitoriu la primirea aceloru obiecte de catra Escelenti'a Sa actualu archiepiscopu si metropolitu in pretiulu indegetatu in inventariu, adeca in sum'a totala de 7599 fl. 36 cr. acestu actu luandu-se la cunoscintia, se se incuviintieze modalitatile de solvire aratate mai susu.

Propunerea comisiunei se primesce in combinare cu propunerea deputatului Nicolau Popea, ca prelanga multiamita protocolara se i se tramita daruitoriului, Escelentiei Sale Procopiu Ivacicoviciu, acum patriarchu in Carlovitiu, si o adresa de multiamita in scrisu din partea sinodului.

88. Propunerea deputatului Diamandi Manole facuta la Nrulu prot. sinod. 26. a. c. pentru cumpararea obligatiuniloru urbariali séu ale prioritatiloru primei cali ferate transilvane, in locùlu obligatiuniloru pentru detoriele de statu, ce le posiedu acumu fondurile archidiecesane, — comisiunea financiaria o afla acceptavera si propune primirea ei; preferendu si dens'a, din motivele aduse prin propunentele, obligatiunile de prioritate ale drumului de feru transilvanu.

Se primesce propunerea deputatului Diamandi Manole de sub Nr. provocatu.

89. La propunerea deputatului Dr. Lazaru Petcu de sub Nr. 67. a. c. cá sinodulu se indrumeze si plenipotentieze pre consistoriulu plenariu la dand'a ocasiune a cumpará bunuri rentabili, — comisiunea financiaria propune a se decide: ca la casu bine venitu si de interesu invederatu, consi-

storiulu plenariu se aiba voia a cumpará cu un'a parte din averea fonduriloru archidiecesane si mosii rurale.

Propunerea comisiunei se primesce cu adausulu din partea presidiului: ca ratificarea se se reserveze sinodului.

90. Deputatulu Dr. Lazaru Petcu face propunere: ca mediculu seminarialu se propuna in 2-3. óre pe septemana si medicin'a pastorala, si se i se dee pentru acést'a o remuneratiune de 300 fl. v. a. pe lànga cea ce o a avutu pana acum; carea propunere dechiarandu-se de urginte, —

Se pune la ordinea dilei pe astadi dupa médiadi.

91. Deputatulu Ioanu Braniu de Lemeni face cunoscutu: cà comisiunea pentru bugetulu casei s'a constituitu, alegendu-lu pre densulu de presiedinte, ér de notariu pre comembrulu Ioanu Siandru, si implinindu-si misiunea, sta gatá cu referat'a sa.

In urm'a acestei anunciari luandu-se la ordinea dilei bugetulu casei, referintele Ioanu Siandru propune din partea comisiunei a se statorí diurnele pentru o persóna la 2 fl. v. a. pe di; ér pausialele de caletoria dupa miluri la 50. cr. pe calea ferata, si la 1 fl. pe alte cai.

Deputatulu Diamandi Manole propune, ca pentru fondulu acoperirii speseloru sinodali se se sta-

torésca dela competintiele deputatiloru sinodali órecare percente, buna óra dela 20% pana la 25% care toti deputatii se fie indetorati a le dá in favórea acelui fondu.

Deputatulu Simeonu Piso combate acésta propunere, si face alt'a pentru urcarea diurneloru la 3 fl.

Avendu Escelenti'a Sa presiedintele archiepiscopu a se indepartá, concrede ducerea presidiului vicariului seu archimandritului Nicolau Popea, sub a carui'a presidiu se continua siedinti'a urmandu-se ordinea dilei, si adeca:

Deputatulu Rubinu Patitia combate propunerea deputatului Diamandi Manole si propune a se staverí diurnulu la 4 fl.

Deputatulu Anania Moldovanu sprigineesce propunerea comisiunei.

Deputatulu Vasiliu Rosiescu propune: ca tóta comun'a, carea numera pana la 500 suflete se fia indatorata a platí 1 fl. 50 cr. pentru acoperirea speseloru sinodali si congresuali; ér comun'a, carea numera peste 500 suflete pana la 1000, se platésca 3 fl. si asiá mai departe totu dela 500 suflete, cate 1 fl. 50 cr., ér pentru incasarea acestei'a se se faca responsabili protopresbiterii tractuali; prin acésta dispositiune nu se atingu contribuirile benevole, cari si de ací inainte au locu.

Deputatulu Ioanu Hanni'a spriginesce propunerea comisiunei, combatandu propunerea deputatului Vasiliu Rosiescu din causa, ca representantiele bisericesci nu se potu silí la asiá cev'a, fiindu autonome.

Deputatulu Ioanu Ratiu spriginesce propunerea pentru urcarea diurnului la 3. fl.

Deputatulu Iacobu Bolog'a, pentru a prescinde cestiunea, oferesce competintiele sale de diurne in calitate de membru sinodalu pe sém'a celoru arsi in Sassebesiu.

Presidiulu reasumandu propunerile, deputatulu Zacharia Boiu propune a se trece preste propunerea deputatului Diamandi Manole din caus'a necompetintiei sinodului in acestu obiectu.

Deputatulu Diamandi Manole spriginesce propunerea deputatului Şimeonu Piso si 'şi retrage propunerea.

Votandu-se asupr'a tuturoru propuneriloru,

Se statoresce diurnulu la 3 fl. pe di; ér in celelalte se primesce propunerea comisiunei cu aceea, ca consistoriulu pe calea sa se se ingrigésca de acoperirea deficitului, ce dóra s'aru aretá.

92. Deputatulu Nicolau Popea daruesce competinti'a sa $^1/_2$ pentru fondu si $^1/_2$ pentru cei arsi din Sassebesiu; asemenea deputatulu Dr. Ilarionu

Puscariu $^1/_4$ la cei arsi $^3/_4$ pentru fondu; deputatulu Nicolau Cristea daruiesce $^1/_3$ pentru fondulu protopresbiterale alu Turdei de susu, $^1/_3$ pentru cei arsi si $^1/_3$ pentru fondu; deputatulu Diamandi Manole tóta competinti'a pentru biseric'a si scól'a din Ormenisiu; deputatulu Ioanu Candrea $^1/_3$ la cei arsi din Sassebesiu, $^1/_3$ la fondu si $^1/_3$ pentru scólele din Abrudu; deputatulu Ioanu Hani'a partea sa intréga la cei arsi din Sassebesiu; deputatulu Zacharia Boiu $^1/_2$ din competinti'a sa la fondu; deputatulu Nicolau Fratesiu daruesce intrég'a sa competintia la fondu.

Tóte acestea oferte precum si celu de sub Nr. precedinte alu deputatului Iacobu Bolog'a, se iau din partea sinodului la cunoscintia cu viua placere.

93. Fiindu tempulu inaintatu, siedinti'a la $2^1/_4$ óre se redica, anunciandu-se continuarea ei la 5 óre dupa prandiu, candu apoi redeschidiendu-se siedinti'a sub presidiulu ordinariu, se pune la ordinea dilei propunerea deputatului Dr. Lazaru Petcu de sub Nr. 90 pentru studiulu midicinei pastorali in institutulu pedagogico-teologicu, carea inse propunetoriulu o retrage; cea ce

Se ia spre scire.

94. Deputatulu Nicolau Cristea anuncia: ca comisiunea petitionarie si cea pentru propuneri,

alu caror'a presiedinte este densulu, si-au gatatu agendele si potu referá.

Punendu-se deci la ordinea dilei mai antaiu referat'a comisiunei petitionarie, —

a) La petitiunea comitetului parochialu din Tresnea pentru unu ajutoriu din vre-unu fondu disponibilu, precum si pentru licentia de a aduná mila dela crestinii din archidiecesa, — deputatulu Rubinu Patiti'a propune: ca acést'a si tóte alte suplice de asemene natura, cate voru fi intratu fora de a vení pe calea organeloru nóstre administrative si fara vre-unu actu precedentu, se se transpuna simplu in competinti'a consistoriului spre afacere ulterióra,

Se primesce a se dá acésta suplica in competinti'a consistoriului

b) Urmatoriele petitiuni:

aa) a parochului Ioanu Barsanu din Beclénu pentru unu ajutoriu banale;

bb) a parochului Antoniu Chif'a din Hid'a, asemenea pentru ajutoriu banalu;

cc) a comunei bisericesci Hid'a din protopresbiteratulu Ungurasiului, pentru unu ajutoriu pentru repararea scólei;

dd) a comitetului parochialu dela biseric'a din opidulu Fagarasiu, pentru ajutoriu de 100 fl. pe sém'a scólei;

ee) a parochului Atanasiu Onitia pentru resolvirea unui ajutoriu annalu;

ff) a comunitatii bisericesci din Dumbrav'a, pentru conferirea unui ajutoriu de 100 fl.

gg) a parochului Nicolau Gog'a din Apati'a, pentru unu ajutoriu banalu;

hh) a invetiatoriului Gavriilu Soreanu pentru ajutoriu;

ii) a parochului Ioanu Manoviciu din Besia', pentru o subventione annala séu licentia de a se stramutá la alta parochi'a, —

Se transpunu tóte la competinti'a consistoriului.

c) Petiunea profesorului de agronomia Demetriu Comsia pentru urcarea salariului seu,

Fiindu superata la bugetu, se pune la acte.

d) Reclamulu mai multoru locuitori din comun'a Vinerea, protopresbiteratulu Orastiei, contr'a unoru pacturi nelegali si unoru defraudari din averea bisericésca,

Se transpune in competinti'a consistoriului cu aceea, ca la alta sesiune sinodala se raporteze.

e) Petitiunea protopresbiterului Zarandului Nicolau Miheltianu pentru unu ajutoriu annalu de 150 fl. v. a.

Se transpune in competinti'a consistoriului, recomandandu-se spre luarea in consideratiune.

95. Urmandu la ordinea dilei referat'a comisiunei pentru propuneri, — acést'a comisiune recomanda spre prim're propunerea deputatului Ioanu Strevoiu de sub Nr. protocolului 61 pentru compunerea celei mai bune biografie a fericitului archiepiscopu si metropolitu Andreiu Baronu de Siagun'a.

Se primesce, si cu esecutarea se insarcinéza consistoriulu.

96. Comisiunea pentru propuneri recomanda a se primí propunerea deputatului Elia Macelariu facuta inca la sinodulu anului trecutu sub Nr. 24. carea redigiata de nou prin propunetoriulu, suna astfelu:

„Se se insarcineze consistoriulu archidiecesanu a culege si substerne pe langa raportu urmatóriele date statistice:

A. *Despre cleru.*

Unu conspectu generalu despre intregu statulu clericalu de pe anulu incheiatu; unu altu conspectu despre nou-chirotonitii séu chirotesitii, cuprindiendu urmatóriele rubrici:

1. numele si conumele;
2. etatea;

3. anii de servitiu;

4. cualificatiunea;

5. e insuratu séu veduvu, celibe séu calugaru;

6. datulu si numerulu singele.

B. *Despre Biserici.*

O consemnare a tuturoru bisericiloru din archidiecesa, care aru avea a cuprinde urmatórele rubrici:

1. anulu edificarei;

2. e corespundiatóre séu necorespundiatóre?

3. averea miscatóre si nemiscatóre precum si pretiulu averei nemiscatóre;

4. este indusa averea nemiscatóre in cartile funduarie pe numele bisericei, séu nu? In casulu din urma: ce dispositiuni s'au facutu pentru asecurarea dreptului de proprietate alu bisericei?

5. venitulu anualu alu bisericii si de unde provine acel'a?

6. cuantulu cheltueleloru anuali;

7. cate si unde s'au edificatu biserici nóue?

8. tienutu-s'au, si càte sinóde protopresbiterali si parochiali?

9. substernutu-s'au, si càte ratiocinii bisericesci?

C. *Despre trecerea dela o confesiune la alt'a.*

1 cate suflete au trecutu la alt'a, si anume la care confesiune?

2. cate suflete au trecutu dela alte confesiuni la a nóstra, si anume dela care?

3. din ce motive s'au intemplatu acestea?

D. *Despre causele disciplinari.*

1. cate au ocursu in decursulu anului?
2. in ce au constatu invinuirea?
3. cate s'au terminatu, si cate suntu pendente?
4. ce pedépsa s'a dictatu?

E. *Despre procesele divortiali.*

1. cate procese au incursu la consistoriulu archidiecesanu ca instanti'a II?

2. càte din aceste vinu pe fiecare protopresbiteratu?

3. càte s'au decisu cu disolvarea matrimoniului?

4. càte s'au respinsu din lips'a de motive de despartire?

5. càte s'au decisu cu modificarea sentintii I?
6. càte cu aprobarea sentintiei I?
7. càte difinitivminte?
8. càte s'au apelatu la instanti'a a III-a?

9. in càte procese s'au dictatu partiloru mulcto banali, si in favórea carui fondu?

10. din ce motive s'a cerutu divortiu?

11. din ce motive a urmatu divortiulu matrimoniului ?

12 in proportiune cu cei doi ani premergatori a crescutu séu a scadiutu numerulu proceseloru divortiali, si in ce mesura ?

II. càte parechi casatorite traiescu despartite, fara a fi incaminatu procesu divortialu ?

II. càte parechi traiescu in concubinatu, si ce pasi s'au facutu pentru incetarea acestei convietuiri scandalóse ?

F. *Despre colectele benevole si tacse.*

Unu conspectu :

a) despre sumele intrate prin colecte benevole si impartirea acestor'a.

b) despre sumele intrate cá tacse pentru deliberate in cause matrimoniali.

G. *Despre impartirea ajutoriului de statu si a celui din fondulu de 30,000 fl.*

Unu conspectu completu pe lènga o insemnare scurta a motiveloru de consideratiune.

H. *Preste totu.*

Unu conspectu :

a) despre numerulu sufleteloru ;
b) „ „ botezatiloru ;
c) „ „ mortiloru ;
d) „ „ cununatiloru. “

Propunerea acést'a se primesce, si cu esecutarea ei se insarcinéza senatulu bisericescu.

97. Relativu la propunerea deputatului Elia Macellariu de sub Nr. prot. sin. 16. a. c. pentru a se precisá competinti'a de foru a singuraticeloru senate consistoriali, si anume a se atrage la siedinti'a plenaria unele afaceri de mai mare momentu, — comisiunea pentru propuneri face raportulu seu; in firulu carui'a:

a) In privinti'a competintiei forului la aprobarea protopresbiteriloru, comisiunea cu provocare la §. 140. din Statutulu organicu, nu primesce propunerea deputatului Elia Macellariu; ér deputatulu Nicolau Gaetana propune: ca in punctulu acest'a astadata se nu se ia conclusu meritorialu, ci propunerea deputatului Elia Macellariu relativa la aprobarea protopresbiteriloru se se transpuna consistoriului plenariu, spre a o luá in discutiune cu ocasiunea proiectarii unui regulamentu despre competinti'a intregului consistoriu si a deosebiteloru senate intre sine.

Deputatii: Elia Macellariu si Ioanu Branu de Lemeny pledéza pentru primirea propunerii celei de antaiu; ér deputatulu Nicolau Cristea este contra acei'a si pledéza pentru amanare, sprigininduu

propunerea deputatului Nicolau Gaetanu, asemené si deputatulu Zacharia Boiu.

Presidiulu dechiara in generalu: ca la casuri de dubietati relativu la competinti'a forului, voiesce a urmá directiunea liberala, si a atrage la consultare in astfelu de casuri pre asesorii dela tóte senatele consistoriali, cari cá atari toti sunt eflusulu increderii sinodului; dealtmintré in punctulu de sub intrebare se va acomodá strensu conclusului sinodalu, chiaru de aru fi acel'a diferitoriu de parerile sale.

Dupa ce mai vorbescu pentru propunerea deputatului Elia Macellariu deputatulu Ioanu Branu de Lemeny; ér pentru a deputatului Nicolau Gaetanu deputatulu Ioanu Pred'a si archimandritulu Nicolau Popea, — se inchee desbaterea si se face votare, in urmarea carei'a

Se primesce propunerea deputatului Nicolau Gaetanu.

b) Presidiulu reflectandu la aceea: ca sî pana la facerea si intrarea in viétia a unui regulamentu despre competinti'a intregului consistoriu, póte ocure necesitatea de a se denumí protopresbiteri conformu §-lui 53 din statutulu organicu, — propune a se statorí in modu provisoriu competinti'a forului pentru astfelu de casuri.

Deputatulu Moise Branisce propune: ca pana la regularea competintii intre singuraticele senat

consistoriali, denumirea de protopresbiteri se se faca in modu provisoriu prin consistoriulu plenariu.

Deputatulu Ioanu Pred'a afirma, ca cestionea este decisa si nu se póte altmintré intielege, decatu ca pana la alta regulare se sustiene statulu quo de pana acum.

Totu de asemene parere este si deputatulu Zacharia Boiu, provocandu-se la pracs'a, ce ni-a remasu dela fericitulu metropolitu Andreiu, urditoriulu principalu alu statutului organicu.

Deputatulu Dr. Ioanu Borci'a asemenea sustiene cele dise de deputatulu Zacharia Boiu si e pentru statulu quo, adeca pentru a se sustiené si mai departe competinti'a senatului bisericescu.

Dupace mai pledéza pentru propunerea deputatului Moise Branisce deputatii: Branu, Macellariu si Manole; ér pentru statulu quo: Popea, citandu unele pasagie din statutulu organicu; — presidiulu pune propunerea deputatului Moise Branisce la votu, si cerendu-se votare nominala, cu 20. voturi contra 16. se respinge si asia se enuncia de concl usu, ca:

> Pana la alta regulare se sustiene usulu de pana acum, adeca competinti'a senatului strensu bisericescu la denumirea protopresbiteriloru.

c) Propunerea deputatului Elia Macellariu, pentru a se trage in competinti'a consistoriului plenariu impartirea ajutoriului de stato si a celui din fondulu de 30,000 fl.

Se dechiara de superata prin primirea propunerei deputatului Nicolau Gaetanu mai susu sub a) sustienenduse deocamdata si in acésta parte usulu de pana acum, inse cu aceea: ca consistoriulu se faca raportu la sinodu pe lânga acluderea conspectului despre impartirea ajutórieloru.

d) Propunerea aceluiasi deputatu referitórie la competinti'a forului in casuri de vendiare séu cumparare,

Se privesce de superata prin conclusulu de sub Nr. 89.

e) La punctulu din urma alu propunerii deputatului Elia Macellariu, dupa care presidiului s'ar dá dreptulu de a relegá la siedinti'a plenaria si alte obiecte mai momentóse, remanendu apoi consistoriului plenariu a intrá in meritu, séu a relegá obiectulu la competinti'a respectivului senatu, — presidiulu dechiara: ca in casuri de dubietate, adeca pentru cari nici statutulu organicu, nici natur'a lucrului, nici altu-cev'a normativu nu designéza apriatu competinti'a forului, — presidiulu nu póte

face alta, decatu a presentá obiectulu la consistoriulu plenariu, pentru a i se designá competinti'a.

Punctulu acest'a se resolvesce cu simpl'a luare la cunoscintia.

98. Propunerea deputatului Elia Macellariu facuta anca la sinodulu ordinariu din anulu 1874 sub Nr. 24. ca consistoriulu celu putienu cu 20 de dile nainte de deschiderea sinodului archidiecesanu se publice in „Telegrafulu Romanu" obiectele sinodali, cari contienu proiecte formulate séu la iniciativ'a propria, séu la insarcinarea sinodului, — in firulu referatei comisiunei pentru propuneri spriginita de deputatulu Ioanu Branu de Lemeny

Se primesce.

99. Propunerea deputatului Ioanu Siandru facuta in sesiunea sinodala din anulu 1873. sub Nr. 53. péntru regularea tacseloru procesuali la forurile bisericesci,—conformu opiniunei comisiunei pentru propuneri,

Se preda consistoriului archidiecesanu, pentru a o considerá la compunerea proiectului de procedura in causele matrimoniali si disciplinarie.

100. La propunerea deputatului sinodalu Moise Branisce facuta in sesiunea sinodala din anulu 1873 sub Nr. 39, pentru a se procurá prin intrevenire la regimulu statului si la legislatiune o esplicare

pentru tacsele erariali dela deliberatele forurilorn nóstre bisericesci in causele divortiali, — comisiunea pentru propuneri raportéza: ca propunerea acést'a e superata prin pasii facuti de consistoriu in acésta privintia catra regimulu statului; ér sinodulu la reflecsiunile facute din partea presidiului, ca aru fi de doritu a se medilocí pe calea legislatiunei scutirea proceseloru divortiali la forurile nóstre bisericesci de tacse erariali, decide:

A se promová cestiunea acést'a la congresulu nostru nationalu pentru o deslegare de interesu comunu pentru intrég'a provincia metropolitana.

101. Propunerea deputatului Moise Branisce de sub Nr. prot. sin. 50. din anulu 1873. pentru a se esoperá la locurile competinti o dotatiune mai corespundiatória pe partea functionariloru nostri consistoriali din midilócele statului, — comisiunea pentru propuneri e de parere a se amaná pana la alte impregiurari mai favoritórie pentru astfeliu de pasi.

Propunerea comisiunei se primesce.

102. Propunerea deputatului Ioanu Popescu pentru a se ordoná tiparirea blancheteloru pentru ratiociniele si inventarele bisericesci si scolari, si pentru estrase din protocólele matriculari, uni-

forme, pentru tóta archidieces'a, — dupa deslucirile date din partea consistoriului archidiecesanu

Se privesce de superata prin mesurile luate dejá in acést'a parte de catra consistoriu.

103. Propunerea deputatului Moise Branisce, pentru a se luá mesuri, ca realitatile bisericesci, portiunile canonice si legatele pie bisericesci se se induca in cartile funduari pe numele b i s e r i c e l o r u g r-o r. ca proprietarese; ér oficiulu parochialu gr-or. se se inscrie acolo ca u s u f r u c t u a r i u, — dupa informatiunile comisiunei de propuneri

Se recomenda atentiunei consistoriului, spre a tiené in evidintia starea lucrului si a asecurá proprietatea bisericeloru nóstre la cartile funduari.

104. Deputatulu Moise Branisce cerendu ouventu, insinua votu separatu la conclusulu sinodalu in privinti'a denumirii protopresbiteriloru, pe care supletorie 'lu va dá in scrisu, cerendu anca acumu, ca acel'a se se alature la protocolu in sensulu regulamentului afaceriloru interne sinodali.

Se ia notitia despre insinuarea acestui votu separatu, dandu i se locu ca aclusu **E** la acestu protocolu sub **E**.

105. Fiindu tempulu inaintatu, presidiulu la $8^1/_4$ óre sér'a ridica siedinti'a, anunciandu ultim'a siedintia pe mane in 29 Aprile (11. Maiu) la 9 óre inainte de médiadi.

Sinodulu primesce, ca siedinti'a de mane se fie in permanintia pana se voru incheiá tóte afacerile acestei sesiuni sinodali.

Mironu Romanulu m. p.
archiepiscopu.

Nicolu Popea'a m. p.
archimandritu si vicariu archiepiscopescu.

Nicolau Miheltianu m. p.
notariu.

Siedinti'a X.

din 29 Aprile (11 Maiu) 1875.

Presidiulu ordinariu. Notariu:

Ioanu Candrea.

106. Siedinti'a se deschide la 9 óre inainte de médiadi cu acea: cà nefiindu gatá protocolulu siedintiei trecute

Se decide: ca protocolulu siedintiei a IX. anca neautenticatu, intr'una cu protocolulu acestei ultime siedintie se se autentice mane in 30 Aprile la 11 óre inainte de médiadi in comisiune, la carea se participe toti membri sinodului, cari nu se voru fi indepartatu din Sibiiu.

107. Presidiulu presentéza reportulu fiscalului consistorialu Dr. Ioanu Borci'a, la care se alatura actulu juditialu de resignare a lasamentului repausatului archiepiscopu si metropolitu Andreiu.

Ca unu obiectu de urgintiase pune in primulu locu la ordinea dilei in siedinti'e acést'a.

108. Deputatulu Elia Macellariu face urmatórea interpelatiune: „Are onoratulu presidiu scire si cunoscintia, ca dela ponerea séu intrarea in viétia a statutului organicu s'au denumitu din partea consistoriului, ca senatu strinsu bisericescu, protopresbiteri fara escrierea de concursu, si inca individi mai fara nici o pregatire teoretica, abia cu clasele normali; pe candu din contra alegerea de protopresbiteru alu tractului Mercurei, carea e a 3-a, si carea s'a facutu cu observ·rea tuturoru formalitatiloru prescrise de statutulu organicu, inca nici pana in diu'a de adi nu e nici aprobata si nici anulata.

Mai departe, are onoratulu presidiu scire si cunoscintia: ca la impartirea ajutoriului de statu de 24,000 fl. s'aru fi comisu unele anomalii—ca se nu dicu incorectitati — cari ajungàndu la cunoscinti'a mai inalte'oru locuri, aru poté usioru se traga dupa sine insasi sistarea acestui mare beneficiu, si anume: ca la mai multi din cei considerati li s'au datu pentru sumele cuitate cate o biblia séu alte carti; ca intre cei considerati apare parintele archimandritu si toti domnii asesori bisericesci cu cate 200 fl; ca in conspectulu despre impartirea

ajutoriului din cestiune apare parintele protopresbiteru Samuilu Cupsi'a odata ca protopresbiteru cu 200 fl. si iarasi ca paro·hu cu 100 fl; ca totu in conspectulu din anulu trecutu ocuru mai multe positiuni fictive in celu mai strinsu intielesu alu cuventului; ca la unii preoti li s'au acordatu si esolvitu ajutóre cu totala ocolire a respectiviloru protopresbiteri séu administratori protopresbiterali.

Déca onoratulu presidiu are scire despre acestea, mi permitu a interpelá: ca are onoratu-acelasi de cugetu a face dispositiunile necesarii, ca anomalii de natur'a celoru premise se nu se mai intemple, si in specie: ca ajutoriulu dela statu se se impartiésca in deplina conglasuire cu preainalt'a resolutiune din 1864.“

Presidiulu dechiara, ca nu póte dá deslosiri in cestiunile din interpelatiune, de óre ce in timpulu scurtu, decandu conduce afacerile archidiecesei, nu s'a facutu nici unu reclamu la cele atinse; dar dà asecurare interpelantelui: ca-si va portá intru tóte corectu oficiulu seu.

Interpelantele deputatu se dechiara multiamitu cu respunsulu.

Deputatulu Nicolau Popea ca vicariu archiepiscopescu, accentuandu gravitatea invinuiriloru, ce le contiene interpelatiunea deputatului Elia Macelariu, dechiara: ca n'are cunoscintia de ace'a, ca s'aru fi

denumitu deadreptulu vre-unu protopresbiteru, decandu a intratu statutulu organicu in viétia; ér la celea lalte se scie: cà referintiloru asesori consistoriali bisericesci, cari nu au despartiaminte pentru ei in localitatile archidiecesane, li s'au datu din ajutoriulu de statu sub titlu de bani de cuartiru cate 200 fl. la anu; cea ce s'a introdusu inca sub repausatulu metopolitu Andreiu.

Tóte acestea se iau spre sciro.

109. Deputatulu Diamandi Manole face urmatórea interpelatiune:

„Comun'a Resnovu din protopresbiteratulu Branului s'a sistemisatu cá comuna de prim'a clasa cu doue parochii. Devenindu un'a dintre aceste parochii vacanta, protopresbiterulu de atunci in contielegere cu comitetulu parochialu a escrisu concursu pentru ocuparea postului vacantu, precisandu-se si conditiunile de cualificatiune, intre cari in sensulu concluseloru sinodali se afla si aceea recerintia: ca petentii pentru acésta parochia, fiindu ea de clas'a I, se fie absolvitu 8 clase gimnasiali.

Unulu dintre competenti, neintrunindu recerintiele legali, a cerutu dela veneratulu consistoriu, cá se i se concéda a competí la costionat'a parochia.

Acésta concesiune i s'a datu, prin ce dupa parerea mea s'a calcatu legea, si s'a produsu in co-

mun'a respectiva multime de neorenduieli si iritationi.

Facàndu-se alegerea de parochu, fora ca se se fie primitu in candidatiune si competintele necualificatu, si alegànduse dintre candidati unulu provedutu cu recerintiele legali, partid'a celui neprimitu in candidatiune a protestatu in contr'a actului de alegere.

Asternènduse actulu de alegere veneratului consistoriu archidiecesanu spre intarire, cestiunea nu s'a resolvatu in restimpu de 7-8 luni.

Dupa decurgerea acestui tempu alegerea nu s'a intaritu, ci s'a esmisu domnulu protopresbiteru I alu Brasiovului de comisariu pentru cercetare in causa.

Infatisindu-se acest'a in faci'a locului si tienendu sinodu parochialu, dupa informatiunea ce o amu, acestu sinodu spre delaturarea neintielegeriloru a decisu, ca alegerea facuta se se desfiintieze si se se procéda la alegere noua.

Nu-mi este cunoscutu, ce va fi referatu domnulu comisariu consistorialu, dar' e siguru, ca fora considerare la conclusulu sinodului parochialu veneratulu consistoriu a intaritu alegerea cea dintaiu.

Acésta procedere a produsu o iritatiune nespusa in comun'a Resnovu, unde pon'aci domniá armoni'a cea mai buna intre parochieni.

Astfelu standu lucrulu, mi iau voia a face urmatórea interpelatiune:

a) Cu ce justifica veneratulu consistoriu admiterea unui candidatu necualificatu la un'a parochia de I clasa, precandu erau destui candidati cualificati dupa lege?

b) Ce pasi are de cugetu a face veneratulu consistoriu, pentru cá se incete turburarile si nelinistea escata in comun'a Resnovu?"

Presidiulu dechiara: cà nu e in positiune de a dá deslucriri in detaiu la interpelatiunea acést'a; atât'a scie: ca dela comun'a Resnovu au intratu reclame in privinti'a deplinirei parochiei de aco'o. Actele si le a reservatu, pentru a-si trage deadreptulu informatiune, cá apoi se póta intreprinde cele necesarie, si asiá caus'a din cestiune e anca pendinte.

Deputatulu Nicolau Popea ca vicariu archiepiscopescu, spre a intempiná ori-ce presupuneri sinistre facia de procedur'a consistoriului, asiguréza sinodulu: ca senatulu strinsu bisericescu cu privire la casulu din interpelatiune a urmatu intru tóte in sensulu celu mai strictu alu canóneloru bisericesci si alu statutului organicu. Concesiune s'a datu unui'a dintre concurenti pe bas'a regulamentului sinodalu pentru regularea parochieloru din a. 1874; ér ce privesce intarirea,

aceea s'a facutu cu preferirea celui cualificatu naintea altui'a necualificatu.

Interpelantele nu e multiamitu cu respunsulu primitu.

Se ia la cunoscintia.

110. Deputatulu Moise Branisce face urmatórea interpelatiune:

„Déca suntu bine informatu, in decursulu anului espiratu au incursu la consistoriulu archidiecesanu sub titlulu „taose pentru deliberate divortiali“ sum'a de 1050 fl. v. a., din carea fora nici unu feliu de autorisare se se fie impartitu sub titululu de pausiale ale cancelariei archiepiscopesci peste 500 fl. si anume parintelui vicariu archiepiscopescu sum'a de 120 fl. v. a. ér altele altoru individi, pre cari nu voiu a-i numí mai de aprópe.

Mi iau deci libertate a interpelá pre Inaltulu presidiu: ca avendu cancelari'a archiepiscopésca unu pausialu anualu de 1500 fl., potu-se face atari spese fara nici o autorisare mai inalta, si déca s'au facutu: din ce causa nu s'au adusu inaintea sinodului archidiecesanu spre aprobare?“

Presidiulu dechiara, ca din causele cunoscute aicia, nu se afla in stare de a dá acum respunsu la acésta interpelatiune.

Deputatulu Nicolau Pôpea, ca vicariu archiepiscopescu, pentru deslusire amintesce: ca administrarea baniloru din cestiune s'a intemplatu intru tóte coformu concluseloru sinodali. Catu pentru suma de 120 fl., carea se dice ca o ar fi primitu densulu, acésta nu póte fi alt'a, decatu acei bani, ce i-a primitu ca recompensa pentru spesele avute la ocasiunea caletoriei sale la Pest'a ca representante alu archidiecesei la jubileulu Majestatei Sale din 1873, caci alti bani din fondori nu a luatu, ci din contra a mai facutu si alte caletorii oficióse, anume la Aradu pentru intempinarea Maiestatei Sale, la Brasiovu in caus'a gimnasiului de acolo, si altele, fora a fi pretinsu vre-o rebonificare de spese; apoi a abdisu totudéun'a la competintiele sale ca deputatulu sinodalu si congresualu, ba si la premiulu de 300 fl. votatu din partea sinodului pentru opulu seu intitulatu „Vechi'a Metropolia"; — de altmintrelea adauge: ca interpelantele si-ar fi potutu castigá convingere deplina despre corect'a stare a lucrului din actele respective consistoriale si din reportulu comisiunei financiarie.

Interpelantele nu e multiamitu cu respunsulu, si-si reserva dreptulu de a face o propunere la tempulu seu.

Se ia spre sciintia.

111. La ordinea dilei se ia raportulu fiscalului consistorialu Dr. Ioanu Borci'a despre actulu

judiciulu referitoriu la resignarea lăsamentului reposatului archiepiscopu si metropolitu Andreiu in folosulu biserici nóstre; in carea privintia la propunerea numitului fiscalu —

Sinodulu transpune actulu acest'a consistoriului archidiecesanu pentru afacere ulteriora in sensulu testamentului.

112. Deputatulu Nicolau Pope'a incunoscintiéza, ca comisiunea ad hoc esmisa pentru reportare in meritulu stramutariloru intemplate in scaunulu archiepiscopescu-metropolitanu s'a constituitu, alegendu pre densulu de presiedinte, ér de referinte pre deputatulu Dr. Ioanu Borci'a, si e gat'a cu raportulu seu.

Punendu-se numai decatu raportulu acestei comisiuni la ordinea dilei, referintele ei deputatulu Dr. Ioanu Borci'a in firulu raportului consistoriului archidiecesanu propune in partea acést'a de primulu obiectu alu pertractarii sinodali trecerea fostului archiepiscopu si metropolitu alu nostru Procopiu Ivacicoviciu la scaunulu metropolitanu din Carlovitiu, carele sub datulu 1. Augustu 1874 a incunosciintiatu consistoriului metropolitanu abdicerea sa la scaunulu archiepiscopescu-metropolitanu de aicia.

Cetinduse conclusulu consistoriului archidiecesanu din 10 Augustu 1874 Nr. 11 plen. referi-

toriu la acésta stramutare, comisionea propune: ca sinodulu se primésca de alu seu acelu conclusu consistorialu, si pentru cà prin acel'a consistoriulu a aperatu cu tóta vertutea drepturile si autonomi'a bisericei nóstre nationale romane preste totu, si in specialu ale archidiecesei, se se voteze consistoriului archidiecesanu si presidiului acelui-a de pe timpulu vacantiei recunoscintia si incredere; ér conclusulu consistorialu se se comunice si cu congresulu nationalu bisericescu prosimu.

Presidiulu face unele lamuriri cu privire la impregiurarile de totu estraordinarie, care au produsu acésta stramutare in scaunulu nostru archiepiscopescu-metropolitanu, in urmarea caror'a —

Sinodulu ia spre sciintia stramutarea fostului archiepiscopu si metropolitu Procopiu Ivacicoviciu, votandu consistoriului si presidiului acelui-a de pe tempulu vacantiei incredere si recunoscintia protocolara pentru viu'a interesare de caus'a bisericei nóstre nationali.

113. Intru continuarea raportului comisiunei ad hoc pentru stramutarile intemplate in scaunulu archiepiscopescu-metropolitanu, — se trece la aceea parte, in care se arata alegerea urmata de archiepiscopu si metropolitu mai anteiu in persón'a episcopului Caransebesiului Ioanu Popasu, carea

insa nu a castigatu prea inalt'a aprobare, ér dupa aceea in persón'a Escelentiei Sale actualului nostru archiepiscopu si metropolitu Mironu Romanulu, fostului mai nainte episcopu alu Aradului, carele intaritu fiindu de catra Maiestatea Sa regia-apostolica, fù introdusu cu solenitate in scaunulu seu la 15. Decembre 1874.

Escelenti'a Sa presiedintele ordinariu la momentulu acest'a cede presidiulu parintelui vicariu archiepiscopu Nicolau Popea, si se departéza din siedintia.

Comisiunea facia de alegerea din urma propune: ca sinodulu se aduca urmatoriulu conclusu:

„Considerandu: cà alegerea Escelentiei Sale actualului nostru archiepiscopu si metropolitu Mironu Romanulu, facuta conformu statutului organicu, s'a aprobatu si decatra Maiestatea Sa reg. apost; considerandu: cà Escelenti'a Sa in cuventarea de deschidere a acestui sinodu, carui'a antei a-óra presiede, ne a asecuratu si a promisu a-si intrunì tóte nisuintiele sale spre binele si prosperarea archidiecesei, si ca vá conduce si continuá lucrarile incepute de fericitulu seu predecesoru, marele archiereu Andreiu, si prin acést'a insusi Escelenti'a Sa din propriulu nobilulu seu indemnu apretiuesce si 'si face de alu seu memorabilulu conclusu alu sinodului archidiecesanu adusu in siedintia a IV din

10 Aprile. 1874 Nro prot. 19 relativu la lucrarile, faptele si meritele marelui, neuitatului si dupa restaurarea vechiei nóstre metropolii, anteiului archiepiscopu si metropolitu Andreiu, si prin acestea intrandu Escelenti'a Sa in deplina armonia cu principiile si directiunile sinodului archidiecesanu, — acestu sinodu unanimu votéza Escelentiei Sale Preasantitului archiepiscopu si metropolitu alu nostru Mironu Romanulu deplin'a sa increderе si recunoscintia, si apromite din partea sa totu concursulu si spriginulu in ducerea in deplinire a principiiloru luate si esprimate de catra Escelenti'a Sa spre salutea bisericei nóstre, urandu-i totu odata, ca Dumnedieu atotu puterniculu se-lu tiena in deplina sanetate multi ani.“

Intre esclamatinni vii si unanime de „se traiésca“ se primesce propunerea comisiunei.

114. Deputatelu Nicolau Gaetanu propune, a se invitá Escelenti'a Sa par. archiepiscopu si metropolitu Mironu Romanulu prin o deputatiune la siedintia, si a i se aduce la cunoscintia conclusulu de mai susu alu sinodului.

Propunerea se primesce, si in deputatiune se alegu deputatii: Nicolau Popea, Iacobu Bolog'a, Nicolau Gaetanu, si Servianu Popoviciu.

115. Escelenti'a Sa archiepiscopulu si metro-

politulu, concomitatu de deputatiunea sinodala intra in sinodu si se intempina cu vii si repetite „se traiésca“, apoi reocupandu presidiulu, se cetesce conclusulu sinodului de mai susu. Dupa cetire repetindu-se urarile de mai susu ale sinodului, Escelenti'a Sa multiamesce pentru increderea si iubirea aratata, si pentru spriginulu apromisu; asiguréza mai departe: ca cuventulu seu rostitu la deschiderea sesiunei acestei'a esprima sincerele sale intentiuni si va nisuí a le realisá acelea spre binele si folosulu besericei nóstre.

Acestea asecurari petrecute de vii espresiuni ale cordialitatii facia de Escelenti'a Sa parintele archiepiscopu si metropolitu, se iau la placuta cunoscintia.

116. Comisiunea ad hoc, in obiectulu stramutariloru intemplate in scaunulu archiepiscopescumetropolitanu, propune la finea referatei sale, a se luá unu conclusu sinodalu de cuprinsulu urmatoriu: „Ce privesce nedumeririle si ingrigirile, ce la alegerile trecute de archiepiscopu si metropolitu s'au aratatu din partea majoritatii deputatiloru din archidiecesa, relativu la alegerea unoru membrii din alta diecesa de representanti ai archidiecesei si la neapretuirea votului majoritatii deputatiloru archidiecesani,—acestea speramu, cà se voru delaturá pe viitorin prin conlucrarea Escelentiei Sale archiepiscopului si metropolitului, conformu programului

desfasiuratu in acestu sinodu, si in contielegere cu sinodulu si consistoriulu archidiecesanu.“

Dupa o desbatere, la carea iau parte deputatii: Diamandi Manole, Ioanu Branu si Moise Branisce pentru ca se remana afara acésta propunere a comisiunei; ér Iacobu Bolog'a, Zacharia Boiu, si Nicolau Cristea pentru primirea propunerei comisiunei,—si dupa dechiararea presidiului, ca vá nisuí a delaturá in sensulu statutului organicu si alu institutiuniloru bisericesci prin concursulu organeloru competinte ori-ce nedumeriri si nemultiamiri facia de interesele archidiecesei —

Propunerea comisiunei se primesce.

117. Presidiulu incunosciintiéza: cà obiectele menite pentru sesiunea acést'a sinodala suntu esha uriate si urméza incheierea sesiunei presinte; dar nainte de a face acést'á, Escelenti'a Sa cu cuvinte adencu semtite aduce membriloru sinodali mul iamita pentru interesarea viua, ce acesti'a o au manifestatu la desbaterea obiecteloru sinodali, asiguréza sinodulu: cà in tóte lucrarile va avé naintea ochiloru binele besericei nóstre si prosperarea ei; róga mai departe pre membrii sinodului, a-lu spriginí prin increderea si conlucrarea loru; in fine dandu tuturoru binecuventare archierésca, dechiara sesiunea sinodala a anului acestui-a de incheiata.

Sinodulu intempinandu aceste cuvinte presidiale cu indelungate urari „se traiésca“, deputatulu

Nicolau Pope'a in cuvinte cordiali da respunsu la acelea, si crede ca consimte intrega sinodulu cu densulu, candu aduce Escelentiei Sale multamita si recunoscintia pentru ostenelele si bunavointi'a, ce a aratatu intru intielept'a conducere a lucruriloru nóstre sinodali; mai departe da espresiune indestulirei sinodali cu dechiarationile, ce Escelenti'a Sa a binevoitu a le dá la deschiderea sesiunei acestei'a, apoi in totu decursulu ei, si in urma la incheierea sesiunei, cari tóte se reducu la aceea: cà Escelenti'a Sa va face, ca in biseric'a nóstra preste totu, si in specie in biseric'a din archidiecesa se domnésca adeverulu, dreptatea, canonicitatea si preste totu legile bisericei nóstre; asigurèza in fine pre Escelenti'a Sa, cà sinodulu lu-va sprigini din tote poterile in realisarea apromisiuniloru din dechiarationile Escelentiei Sale.

Aceste cuvinte se intimpinara cu esclamatiuni vii „se traiésca" si dupa tóte acestea —

Sesiunea ordinaria sinodala a anului acestui'a se dechiara la protocolu de incheiata.

Mirone Romanulu m. p.
archiepiscopu.

Nicolau Popea m. p.
archim. si vicariu archieppescu.

Ioanu Candrea m. p
notariu.

Conformu conclusului sinodalu din siedinti'a a X, protocólele siedintieloru a IX si a X s'au cetitu si verificatu astadi in comisiune, si anume in presinti'a subscrisiloru membrii sinodali; de carea ocasiune se folosesce deputatulu Dr. Ioanu Borci'a spre a dechiará: cà nefiindu densulu presinte in siedinti'a a VIII, candu s'a petrecutu bugetulu casei, oferesce acum tóte competintiele sale cá deputatu sinodalu, in diumetate la fondulu deputatiloru sinodali, ér in alta diumetate pentru ajutorarea dearsiloru din Sebesiu.

Sabiu la 30 Aprile (12 Maiu) 1875.

Mironu Romanulu m. p.
archiepiscopu.

Nicolau Popea m. p.
archim. deputatu sinodalu.

Dr. Ilarionu Puscariu m. p.
deputatu sinodalu.

Ioanu Hanni'a m. p.
deputatu sinodalu.

Zacharia Boiu m. p.
deputatu sinodalu,

Nicolau Fratesiu m. p.
deputatu sinodalu.

Iacobu **B o l o g'a** m. p.
deputatu sinodalu.

Dr. Ioanu **B o r c i'a** m. p.
deputatu sinodalu.

Moise **L a z a r u** m. p.
deputatu sinodalu.

Elia **M a c e l a r i u** m. p.
deputatu sinodalu.

A.

Circulariulu consistorialu convocatoriu.

(Aclusu la frontulu protocolului pa-. 3.)

Nr. 9 pl. ex 1875.

Preacinstitiloru Parinti Protopresbiteri si Administratori protopresbiterali ; Cinstitei Preotimi, si intregului nostru poporu credinciosu din archidieces'a Transilvaniei de religiunea ortodocsa orientale!

Cu considerare la § 89 alu statutului organicu, carele prescrie, ca sinodulu eparchiale se se tiena regulatu in totu anulu, pre bas'a § 90 alu aceluiasiu statutu, vine consistoriulu archidiecesanu a conchiemá prin acést'a pre deputatii nostri sinodali — clerici si laici — alesi pentru periodulu 1873—1875, la sinodulu anuale, carele se va tiené aici in capital'a archidiecesei nóstre la Duminec'a S. Apost. Tom'a, si anumitu la 20 Aprilie a. c. st. vechiu.

Precum in anii trecuti, asiá si asta-data ve poftesce consistoriulu, ca cu privire la acoperirea speseloru sinodale, dupa modalitatea, ce s'a practisatu pan'acum in archidieces'a nóstra si aprobata

de sinodulu nostru archidiecesanu din a. 1873 Nr. 113, se faceti colecte, si banii incursi se se administreze prin preoti si epitropii bisericesci la PP. Protopre-biteri tractuali, iar' Preacinstiile Sele prelanga o consemnare i voru asterne aici celu multu pana in Joi'a septamanei luminate, cá ast-feliu de tempuriu se se póta transpune sinodului archidiecesanu spre intempinarea chieltueleloru deputatiloru.

Resultatulu de pana acum alu acestoru colecte fatia cu anii cei putieni roditori a convinsu pre consistoriulu archidiecesanu despre aceea, ca poporulu nostru credinciosu nu se retrage a-si dá concursulu seu, candu se tractéza despre inaintarea trebiloru nóstre bisericesci, scolari si fundationali; si basatu pre acésta convingere nutresce acea viua sperantia, ca nici la acestu apelu nu ve veti retrage a contribuí atatu singuraticii, catu si din casele bisericesci pentru scopulu amintitu, si la tempulu seu nu va intardiá Consistoriulu archidiecesanu a dá crestiniloru nostri ratiociniulu atatu despre colectele incurse, catu si despre modulu, cum s'au intrebuintiatu aceste colecte. —

Ca inse se se póta face publicarea acestor'a intr'unu modu corespundietoriu, se recere: ca consemnarea generale protopresbiterale se fia documentata cu specificatiunea ori relatiunea preotului si a epitropiloru fia-carei comune bisericesci tractuali, chiaru

si dela acelea, unde din cause binecuventate esceptionalminte nu s'au potutu colectá.

Sibiiu, din siedinti'a consistoriului archidiecesanu plenariu, tienuta la 15 Fauru 1875.

In absenti'a Escelentiei Sale P. archiepiscopu si mitropolitu,

Nicolau Pope'a m. p.
Archimandritu si Vicariu archiepiscopescu.

B.

Cuventulu presidialu rostitu la deschiderea sinodului archidiecesanu.

(Aclusu la Nr. 2. pag. 4.)

De càte ori in viéti'a nóstra privata si sociala ne suprindu unele intemplari mai insemnate, cari noi cu mintea nóstra cea marginita nu le-amu prevedutu, nici le-amu potutu precalculá: de atatea ori credinti'a crestinésca ne conduce a recunósce si a adorá in speciale casuri de acestea provedinti'a dumnedieésca, carea pre cài nepetrunse de mintea omenésca lucréza necurmatu pentru scopurile comune ale omenimei.

Astfeliu de momentu neprevedutu si neprecalculatu ni infatiséza stramutarile, ce se intemplara dela ultim'a intrunire a sinódeloru nóstre ordinarie eparchiali cu unele persóne puse in fruntea organismului nostru bisericescu, in a caror'a urmare eu insumi pe neasceptate me aflu astadi aici in mediloculu representantiloru clerului si po-

porului archidiecesanu in calitate de archiepiscopu si metropolitu.

Abiá adeca se alinà in catu-va dorerea comuna, ce o produsa in peptulu fiesce-carui'a crestinu binesimtitoriu preacurund'a mórte a restauratorului vietiei nóstre bisericesci, a marelui si neuitatului archiereu Andreiu odin óra baronu de Siagun'a: si éta scaunulu aceluia'si deveni si a dóu'a óra in vacantia prin curund'a trecere a urmatoriului seu, a blandului si cu multe alte virtuti stralucitului archiereu Procopiu Ivacicoviciu, la alta provincia metropolitana, carea trecere o pretinsera interesele superiori ale santei nóstre biserici ortodoxe.

Chiamatu pe càile provedute in statutulu organicu la scaunulu acestoru straluciti ierarchi ai santei nóstre biserici, ce amu potutu eu se facu alta, Preastimatiloru domni, Iubituloru frati si fii sufletesci? de àtu a urmá cararile designate mie de provedintia, a me rumpe din legaturile scumpe, in cari me aflamu cu eparchi'a mea de mai sainte, a me despartí preacurundu de iubitii si cunoscutii mei de acolo si a vení aici, spre a suscepe o misiune nóua in folosulu santei nóstre biserici.

Consciu de neajunsurile mele personali, nu asi fi avutu indresnél'a de a me ingagià la o sarcina asiá de mare, intre impregiurari pentru mine

atato de grele: déca dupa Ddieu nu mi asi fi pusu tóta fiduci'a in semtiemintele curatu crestinesci ale clerului si poporului archidiecesanu, cari mi dau deplina garantia despre aceea: ca in suportarea sarcinei archipastoresci, si adeca intru nisuintiele mele spre binele si prosperarea archidiecesei, voiu fi spriginitu cu tóta caldur'a.

Contandu la astu-feliu de spriginire din partea clerului si poporului archidiecesanu, cu ajutoriulu lui Ddieu voiu conduce si continuá lucrarile incepute de fericitulu meu predecesoru, marele archiereu Andreiu, nisuindu prin concursulu respectiveloru organe intr'acolo: ca institutiunile nóstre bisericesci pe basea santei scripturi, a canóneloru si a statutului nostru organicu se se desvolteze in directiunea cea mai salutaria pentru societatea nóstra crestinésca.

Voiu folosí deosebi tóte medilócele instructive si corective spre acea, ca moralitatea crestinésca se se inradecineze la poporulu nostru; spre acestu scopu doresc u a vedé sant'a nóstra biserica provedíuta cu preoti luminati si cu invetiatori bine cualificati pentru a respandí cultur'a cea adeverata intre poporu.

Nu voiu suferí nici odata, cá passiunile si interesele particulari se aiba rolu in viéti'a nóstra bisericésca, ci mai vertosu voiu lucrá spre a se face

intre noi càtu mai strense legaturile dragostei crestinesci si a se realisá pretotindeni principiulu comuniunei, in carea ne aflamu ca crestini, cá membri ai unei provincie metropolitane si mai de aprópe cá membrii archidiecesei nóstre.

Buu'a armonîa intre cleru si poporu e o conditiune esentiala la prosperarea nóstra; acést'a trebuie se se sustiena nebantuita, prin respectarea reciproca a dreptului de a participá ambele acestea elemente constitutive ale bisericei la regularea si diregerea trebiloru bisericesci dupa mesur'a provediuta in statutulu organicu.

Chiamarea mea este mai departe a priveghiá si a lucrá intr'acolo: cá disciplin'a, rondulu buuu, dreptatea, ecuitatea, amórea si fratietatea se domnésca intre noi, si cu acestea se stralucésca archidieces'a nóstra, si se se presinte càtu mai démna de rangulu, ce-lu are fatia de celelalte eparchii.

Càndu dara acum pentru antei'a óra amu onórea de a me aflá cá archipastoriu intre representantii clerului si poporului archidiecesanu adunati la sinodulu ordinariu anualu,— salutandu-ve, Preastimatiloru domni, Iubitiloru frati si fii sufletesci! ve rogu pre toti si pre fiesce-carele: se binevoiti atatu sub decursulu sesiunei sinodali, in carea intramu astadi, catu si de ací inainte la tóta ocasiunea a mi sprigini sincerele mele intentiuni spre

binele archidiecesei nóstre; si cu acestea dupa preméra'a chiamare a duchului santu, dandu-ve binecuventare archierésca, sinodulu ordinariu archidiecesanu pentru anulu curinte 1875 lu dechiaru de deschisu.

Mironu Romanulu m. p.
archiepiscopu.

C.

Regulamentu

pentru cursurile supletorie invetiatoresci.

(Aclusu la Nru 48. pag. 46.)

§. 1. Enunciandu-se pentru fiesce-care invetiatoriu obligamentulu de a cercetá cursurile supletorie pentru cualificarea sa ulteriora pedagogico-didactica, — spre acestu scopu, fara a se face in detaiu vre-o arondare de cercuri, se designéza ca locuri centrali pentru cursurile supletorie 1. Sibiiulu; 2. Alb'a-Iuli'a; 3 Dev'a; 4. Lugosiulu; 5. Cojocn'a; 6 Brasiovulu; 7 Sighis ór'a; 8. Abrudulu; 9. Fagarasiulu; 10. Dersiulu; standu in voi'a fiesce-carui'a invetiatoriu a concurge la ori-care din acestea locuri centrali.

§. 2 Controlarea invetiatoriloru la implinirea acestui obligamentu o va intreprinde consistoriulu prin unu organu alu seu, care póte fi conducatoriulu cursului, séu inspectorulu districtualu, in alu carui'a tractu se afla loculu centralu.

§. 3. Cursurile supletorie voru dorá 18. dile; anume se voru deschide la 20. Iuliu, si se voru incheiá la 6. Augustu. Conducatorii cursuriloru supletorie séu inspectorii districtuali voru fi de a se insarcinâ, se deschidia si se inchiee cursurile supletorie in modu solenu, in biserica, in fati'a poporului.

§. 4. In cursurile supletorie se voru tractá in anulu acest'a: a) computulu cu mesurile metrice; b) metodulu scrierii si cetirei; c) principiele pedagogi e pentru sustienerea disciplinei scolarie. In órele libere se voru face deprinderi in cantari si gimnastica.

§. 5. Fie-carui invetiatoriu se va dá ajutoriu de 40. cr. ér conducatoriloru câte 1. fl. la di pe timpulu cursului supletoriu.

§. 6. Consistoriulu va dispune tiparirea de testimonii despre cercetarea cursuriloru supletorie dupa formulariulu aclusu la acestu regulamentu; asemene va compune o instructiune detaiata pentru invetiatorii conducatori, carea se cuprinda in sine planulu óreloru si materi'a de tractatu in fie-carea óra, din fie-care obiectu prescrisu.

§. 7. Oficiele protopresbiterali voru fi indrumate, se medilocésca pela locuitorii din locurile centrale cuartire si adapostu invetiatoriloru; ér la locuitorii din tracturi inlesnirea caletoriei invetiatoriloru la cursurile supletorie si indereptu.

§ 8. Pentru acelea locuri centrali, în cari nu se afla aparate metrice, se voru procurá acelea, si dupa folosire din partea conducatoriloru cursului supletoriu, se voru predá scólei respective din locu.

§. 9. Spesele cursuriloru supletorie le voru suportá baremu pe diumetate comunele bisericesci sengguratice.

Form'a Testimoniului

despre cercetarea cursului supletoriu

Domnulu N. N. invetiatoriu in comun'a gr. orient. din N. . . in protopresbiteratulu N. . . a participatu la cursulu supletoriu arangiatu in comun'a centrala N. . . conformu conclusului sinodului archidiecesanu, si a cercetatu prelegerile cu (diligintia) in timpulu dela . . . pana la . . . a. c.

Datu in N . . la anulu . . lun'a . . diu'a . .

(subscrisu inspectorulu districtuale de scóle séu conducatoriulu cursului supletoriu)

Primitu in siedinti'a sinodului archidiecesanu tienuta in 26 Aprile (8. Maiu) 1875.

Mironu Romanulu m. p.
archiepiscopu.

Rubinu Patitia m. p.
notariu.

D.

Regulamentu

pentru esaminarea candidatiloru de profesura la institutulu teologico-pedagogicu andreianu alu archidiecesei gr. or. romane din Transilvani'a.

(Aclusu la Nr. 54. c, pag. 49.)

§. 1. La depunerea esamenului de cualificatiune pentru profesura la institutulu archidiecesanu teologico-pedagogicu se admitu candidatii de nationalitatea romana si religiunea greco-orientale, cari avendu esamenulu de maturitate, au absolvatu cu succesu bunu studiile teologigo-pedagogice in institutulu nostru archidiecesanu, séu si in altu institutu de confesiunea nóstra.

§. 2. Comisiunea esaminatória de 3. afara de presiedinte, carele este archiepiscopulu, respective vicariulu seu, o denumesce archiepiscopulu in cointielegere cu senatulu bisericescu, in càtu privesce pre profesorii de specialitatea teologica; ér pentru esaminarea profesoriloru de pedagogia senatulu sco-

lastica denumesce din parte-si pre álti trei membrii esaminatori, cari esaminéza pre candidatu din studiile pedagogice sub acelasi presidiu; subintielegandu-se de sine, cà pre candidatii, cari ar' voí a depune esamenulu din teologia si pedagogia, ii esaminéza ambe aceste comisiuni impreunate. Membrii comisiuniloru se denumescu din sinulu consistoriului séu si din barbati de specialitate din afara.

§. 3. Esamenele se facu de regula in fie-care anu, in luna lui Augustu, in Sibiiu.

Esamenele orali suntu publice.

§. 4. Candidatii voru fi detori a se insinuá la presidiulu consistoriale pentru depunerea esamenului cu 9 luni inainte de a vení la esamenulu oralu, aratandu totdeodata specialitatea, din care voiescu a face esamenulu, si cerendu a li-se desemná temele pentru lucrarile domestice scripturistice.

§. 5. Pelanga petitionea de admitere la esamenu are se alature candidatulu:

a) testimoniulu de maturitate;

b) documentu despre acea, cà a frecuentatu si absolvatu cá auditore ordinariu cu succesu si cu portare morala buna la vre-unulu din institutele atinse in §. 1.

c) testimoniulu despre ocupatiunea si conduit'a sa dela finirea studieloru academice pana la datulu petitiunei;

d) unu curriculu alu vietiei sale, in care prelànga momentele principale din viétia se arate candidatulu si cursulu desvoltarei sale spirituale, directiunea, estensiunea si medilócele literarie intrebuintiate in studiulu seu de specialitate.

§. 6. Neivindu-se nici unu obstaculu, candidatulu se admite la esamenu primindu temele pentru dóue lucrari scripturistice, cari au a se lucrá acasa.

§. 7. Studiele principali de specialitate, din cari se va depune esamenulu, suntu urmatórele:

I. pentru teologia.

1. Dogmatic'a, Esegetic'a, Ermeneutic'a, Archiologi'a si Isagogi'a biblica;

2. Moral'a, Pastoral'a si Omiletic'a.

3. Istori'a bisericésca si Dreptulu canonicu.

II. pentru pedagogia.

Pedagogi'a generala si didactica cu privire la unulu séu mai multe din studiele urmatóre:

1. Religiunea;

2. Computulu si geometri'a;

3. Istori'a si geografi'a universale si a patriei.

4. Istori'a naturale, fisic'a si studiulu agronomiei;

5. Gramatic'a si literatur'a romana si inca a unei limbi din patria.

III.

Studie secundarie pentru teologia si pedagogia:

1. Music'a vocala si instrumentala, si in specie cantarile si tipiculu bisericescu;

2. Gimnastic'a;

3. Desemnulu si caligrafi'a.

§. 8. Din studiele, cari s'au numitu in §-lu precedente studii principali, se cere, cá candidatulu se documenteze cunoscintie esacte si detaiate; ér celelalte studii se grupéza prelànga cele principali, cerendu-se din acestea cunoscintie mai generale, insa in totu casulu atàt'a, càtu este necesariu spre completarea studiului seu principale si a sciintiei teologice respective pedagogice.

§. 9. Esamenele suntu scripturistice si orale.

A. *Esamenulu scripturisticu.*

§. 10. Acest'a consta in elaborarea aloru dóue teme, scientifice din acele specialitati, din cari voiesce se fie esaminatu; ér cu privire la acestu esamenu sustau urmatórele norme:

1. Un'a din cele dóue teme fiindu de cuprinsu generale din sfer'a teologica respective pedagogica, i-se da candidatului din partea consistoriului respectivu. Scopulu acestei'a e: cá candidatulu se dovedésca cunoscintiele sale teologice, respective pe-

dagogice, precumu si facultatea de a lati cá profesore cultur'a generala prin scóla.

2. Cealalta tema, care o póte propune consistoriului candidatulu insusi, indicàndu totdeodata si motivele, care l'au induplecatu la alegerea ei, are se dovedésca cualificatiunea candidatului in studiele speciale, din care se esaminéza.

3. Pentru elaborarea acestoru teme este prescrisu unu restempu de 5 luni; dar' consistoriulu respectivu póte prelungí acestu terminu la cererea candidatului.

4. La elaborarea acestoru lucrari domestice nu numai cà este concesu a se servi de tóte mediele literarie posibile, ci este chiaru recerintia necesaria, cá candidatulu se cunósca literatur'a specialitatei, ce o tractéza si se se scie folosí de tóte ajutórele literarie accesibile.

5. Déca candidatulu póte presentá o lucrare a sa data publicitatei prin tipariu, remane la o buna judecata a consistoriului, cá se o privésca acést'a cá un'a dintre lucrarile domestice de esamenu, séu se persiste la implinirea cerintieloru regulamentarie.

§. 11. Elaboratele scripturistice se impartasiescu mai antaiu aceloru membrii ai comisiunei esaminatórie, cari represinta specialitatea respectiva. Acesti'a au se-si dee o parere motivata despre ela-

borate si apoi se le transmita indata celoralalti membrii ai comisiunei.

Comisiunea esaminatórie stabilesce apoi in o conferintia, care are a se tiené inainte de esamenulu orale, not'a, ce a meritatu-o candidatulu prin lucrarea sa scripturistica, motivàndu acést'a nota prin catev'a cuvinte.

Déca parerea membriloru, cari répresinta specialitatea, difere de opiniunea celorlalti membrii ai comisiunei, are a se adnotá acést'a in protocolu, precumu si ori care alta diferintia, indata ce acést'a se pretinde. La dejudecarea elaboratului se ia in considerare atàtu siguranti'a in cunoscintiele, cari trebue se corespundia cerintieloru prescrise, càtu si chiaritatea in cugetare si espresiune, precumu si corectitatea si desteritatea in stilu.

Déca in lucrarile scripturistice resulta necesitatea de a persiste in esamenulu orale mai multu la unele obiecte, trebue se se adnoteze acést'a in protocolu si sè se urmeze amesuratu.

B. *Esamenulu orale.*

§. 12. Acest'a are de scopu: a completá esamenele scripturistice si anume a constatá, ca candidatulu posiedendu in mesura indestulitória cunoscintiele necesarie, are si facultatea de a dominá materialulu si a-lu predá scolariloru in modu prac-

tica si rationalu. Esaminarea in singuraticele studie se face de catra membrii specialisti ai comisiunei, fara cá prin acést'a se se denege celorlalti membri ai comisiunei dreptulu, de a participá la esaminare.

Spre a poté eruá si constatá mai cu singurantia resultatulu esamenului orale in singuraticele studie, si-va face fie-care membru alu comisiunei esaminatoria notitiele necesarie.

§. 13. Dupa decurgerea esamenului orale comisiunea esaminatória stabilesce resultatulu esamenului atàtu in specialu, catu si in generalu, si-si esprima parerea sa asupr'a candidatului, avendu a purcede propunerea dela membrii de specialitate si tienendu-se in dejudecare contu de cerintiele mai susu indicate.

Resultate escelente intr'unu obiectu séu in unu studiu de esamenu nu se potu privi cà ecuivalentu pentru lacunele manifestate in altu obiectu.

La dejudecare decidu membrii comisiunei cu majoritate, ér in casu de egalitate de voturi presiedintele ; voturile separate la dorinti'a respectivului trebue petrecute in protocolu.

§. 14. Pentru clasificarea resultatului esaminarei se intrebuintiéza patru nóte : destinsu, bine, suficiente si nesuficiente.

Calculu generalu privitoriu la resultatulu esamenului peste totu in cele d antaiu trei casuri se stabilesce dupa majoritatea noteloru.

Reportandu unu candidatu calculu de nesuficiente in unu obiectu, are se repetiésca esamenulu intregu séu numai din obiectulu respectivu intr'unu restempu ficsatu de consistoriu.

§. 15. Protocólele luate atàtu la esamenulu scripturisticu, càtu si la celu oralu, le asterne comisiunea esaminatória consistoriului, care in o siedintia luandu la cercetare resultatulu esamenului, esmite candidatiloru, cari au subsistatu in esamenu, testimoniele de cualificatiune.

Primitu in siedinti'a sinodului archidiecesanu din 26 Aprile (8 Maiu) 1875.

Mironu Romanulu m. p.
archiepiscopu.

Rubinu Patitia m. p.
notariu.

E.

Votu separatu.

(Aclusu la Nr. 104. pag. 97.)

La conclusulu maritului sinodu archidiecesanu adusu in siedinti'a din 10 Maiu nou a. c. sub Nr. prot. 97 b, prin care propunerea facuta de subscrisulu de acelu cuprinsu: ca pana la aducerea unui regulamentu specialu pre calea legei despre regularea si precisarea competintiei intre singuratecele senate consistoriali, incatu acésta nu este normatu prin statutulu organicu, denumirea de protopresbiteri se se efectueze prin consistoriulu archidiecesanu plenariu,—prin apelu nominale cu o majoritate de patru voturi s'a respinsu, acceptandu-se propunerea deputatului Borci'a, ca denumirea de protopresbiteri pana la aducerea unui normativu despre regularea si precisarea competintiei senateloru consistoriali se urmedie dupa usulu si pracs'a de pana acum prin senatulu strensu bisericescu, — amu insinuatu si motivatu acestu votu separatu.

Motivele.

I. In vertutea dispusetiuniloru positive ale statutului organicu privitóre la competinti'a consistoriului archidiecesanu, si anume a senatului strensu bisericescu §. 121 Nr. 1 — 11. dreptulu d'ase denumí din cei 3 individi alesi de protopresbiteru, cari au intrunitu cele mai multe voturi, unulu de protopresbiteru definitivu amesuratu alineei penultime din §. 53. din statutulu organicu, nu cade si nu póte se cada numai in competinti'a séu resortulu senatului consistorialu strensu bisericescu, ci atàtu dupa natur'a, spiritulu si ratiunea statutului organicu, càtu chiar' si dupa anologi'a §. 140 din statutulu organicu, denumirea de protopresbiteru compete numai consistoriului archidiecesanu plenariu.

II. Fatia cu dispositiunile statutului organicu usulu séu mai bine disu abusulu si pracs'a de pana acum observata de senatulu strensu bisericescu in acésta privintia suntu si au fostu antistatutarie, si prin urmare cá atari nu se potu justificá si mai departe sustiené. —

III. Conclusulu de fatia opugnatu nu numai ca n'are basa legale, ci taia afundu si in competinti'a supremului nostru corpu legislativu, a congresului nationalu bisericescu, care a adusu statutulu organicu si care dupa convictiunea mea, singuru este competente a dá statutului organicu interpretatiuni valide.

IV Prin conclusulu majoritatei de patru nu numai se vatema greu, ci se si alteréza principiulu representativu democraticu adoptatu si bine precisatu in statutulu organicu Nr. I. din dispusetiunile generali, si §§ 38 40. 56 si 87. din statutulu org.

Din acestea motive relevanti, amu votatu contra propunerei deputatului Borci'a si am insinuatu si motivatu votulu acest'a separatu, cu aceea rogare, ca dinpreuna cu conclusulu majoritatei sinodului archidiecesanu, prin inaltulu seu presidiu se se substerna la procsimulu congresu nationalu bisericescu, uniculu foru competinte spre competint'a decidere.

Sibiiu in 10 Maiu 1875.

Moise Branisce m. p.
dep. din cerculu IV elect. mirenescu.

DOES NOT CIRCULATE

BOSTON COLLEGE
3 9031 01365062 7

DOES NOT CIRCULATE

41.98C